

АНОТАЦІЇ

ТУЛЕБИЄВ Абдуали Тулегенович, АКБАЄВА Шолпан Абиьгазиевна. ПЕРЕДНЯ АЗИЯ АБО МИСТЕЦТВО ДВОРИЧЧЯ

У статті презентовано культурно-історичне минуле, з позицій компаративного аналізу узагальнено і систематизовано історіографічний матеріал, який представляє наукову і практичну цінність.

Ключові слова: Передня Азія, мистецтво Дворіччя, архітектура, образотворче мистецтво.

ТУЛЕБИЕВ Абдуали Тулегенович, АКБАЕВА Шолпан Абиьгазиевна. ПЕРЕДНЯЯ АЗИЯ ИЛИ ИСКУССТВО ДВУРЕЧЬЯ

В статье презентовано культурно-историческое прошлое, с позиций компаративного анализа обобщено и систематизировано историографический материал представляющий научную и практическую ценность.

Ключевые слова: Передняя Азия, искусство Двуречья, архитектура, изобразительное искусство.

TULIEBIEV Abduali Tulegenovich, АКБАЕВА Sholpan Abilgazievna. FRONT ASIA OR THE ART OF THE TWO

The present and future of any state largely depends on how the process of formation of the political, socio-economic and cultural-educational level took place at each stage of historical development. The article presents the cultural and historical past, from the standpoint of comparative analysis, a historiographic material that is of scientific and practical value is generalized and systematized.

The largest, along with Egypt, the focus of ancient culture and art - the countries of the Near East. In the history of art this focus is known as «The Art of Two Mithras». He left in the heritage of world culture magnificent monuments of art. The land of Mesopotamia was a major center of culture and art after Egypt. The art of Mesopotamia is a history of art that existed and developed for thousands of years on the territory between the Tigris and the Euphrates, where the countries of the Near East are located.

On these lands there were the well-known states of Sumer, Akkad and Babylon. Also on the eastern shore of the Mediterranean Sea are Syro-Phenicia and Palestine, the state of the Hittites and Hurrians, in the mountainous regions (northeast of the Tigris) - Assyria, Urartu and the Iranian kingdom. Created by centuries, these states, immortal art with its diversity, aesthetic significance in history was highly appreciated. In the region, architecture developed intensively.

Traditions of the construction of architectural structures of Mesopotamia were known outside the country and had a great influence on the art of many countries. Traces of influence, the features of Mesopotamian art are present in the art of the countries of Asia, Europe, even the American mainland. Thanks to the revitalization of archaeological research work over the past few years, many discoveries have been made in the art of ancient periods. Many monuments of Mesopotamia, unlike Egypt, did not reach our times, because of the poor quality of building materials, the impact of natural conditions could not stand.

Key words: Frontier Asia, art of bicentenary, architecture, fine arts.

АНІСИМОВ Микола Вікторович. ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ «СТАНДАРТИЗАЦІЇ І МЕТРОЛОГІЇ» У ПЕДАГОГІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТАХ

У статті проведений системний аналіз викладання дисциплін «Метрологія», «Стандартизація, сертифікація й керування якістю продукції» у вищих навчальних закладах. Виділені особливості викладання цих дисциплін у педагогічних навчальних закладах. Обґрунтована й практично перевірена нова технологія навчання «метрології й стандартизації» за професією «Технологічна освіта». Розроблено й видано новий навчальний посібник для студентів і викладачів трудового навчання.

Ключові слова: метрологія, стандартизація, технологія навчання, сертифікація, трудове навчання.

АНИСИМОВ Николай Викторович. ОСОБЕННОСТИ ПРЕПОДАВАНИЯ «СТАНДАРТИЗАЦИИ И МЕТРОЛОГИИ» В ПЕДАГОГИЧЕСКИХ УНИВЕРСИТЕТАХ

В статье проведен системный анализ преподавания дисциплин «Метрология», «Стандартизация, сертификация и управление качеством продукции» в высших учебных заведениях. Выделены особенности преподавания этих дисциплин в педагогических учебных заведениях. Обоснована и практически проверена новая технология обучения «метрологии и стандартизации» по профессии «Технологическое образование». Разработано и издано новое учебное пособие для студентов и преподавателей трудового обучения.

Ключевые слова: метрология, стандартизация, технология обучения, сертификация, трудовое обучение.

ANISIMOV Mykola Viktorovych. FEATURES OF TEACHING «STANDARDIZATION I METROLOGY» AT PEDAGOGICAL UNIVERSITIES

In article the system analysis of teaching of disciplines «Metrology», «Standardization, certification and product quality control» in higher educational institutions is carried out. Features of teaching of these disciplines in pedagogical educational institutions are allocated. The new technology of training «metrology and standardization» by a trade «Technological formation is proved and checked practically up. The new manual for students and teachers of labour training is developed and published.

Prominent feature of standardization consists that sphere of action, scopes and level of its development

practically unlimited. There is no field of activity of the person wherever standardization was required. Today in the scientific literature approaches to higher education standardization, theoretical sources of standardization are insufficiently displayed. Improvement of system of branch standards of higher education, the account of negative and positive results of world experience demand.

In this connection today there are serious questions to discipline teaching «Standardization, metrology and certification» at the future teachers of «Technological formation» (Labour training). In educational year (2016–2017) discipline «Metrology» has been united with discipline «Standardization, quality management and certification». In 2015–2016 educational year of discipline «Metrology» and «Standardization» were stated separately. In 2015–2016 educational year discipline «Metrology» were stated in quantity: lectures of 8 hours, practical - 18 hours; discipline «Standardization, quality management and certification»: lectures of 20 hours, practical – 16 hours. At the united two different disciplines quantity of hours in 2016–2017 educational year has made: lectures of 18 hours, practical – 16 hours. That is quantity of hours on profile disciplines it has been reduced to 54,8 %. It has extremely negatively affected quality of mastering of a teaching material and finally not mastering of some sections of these disciplines.

Very powerful moment of teaching of disciplines «Metrology» and «Standardization» is that these disciplines are based on general educational subjects and their intersubject communications. Infringement of these principles in the course of training leads to the big problems in understanding of that teaching material which is base for the future teachers of labour training.

The executed expert estimation of 176 textbooks and manuals in this direction for different types of educational institutions and possibility their use in the course of training of «Metrology» and «Standardization» at students of "Technological formation» was us.

Practically all textbooks and manuals are written under one scenario, namely - all text adhered to machine-building, building standards and economy. Exceptions have such trades, as electro-and radio engineering. There is no textbook which would be devoted to formation standards.

In the course of researches we have come to conclusion, that it is necessary to develop the new program, the textbook, the manual for the future teachers of labour training (that is a full package of documents on new discipline) which will meet today's requirements of a society. It is necessary to dissolve also disciplines «Metrology» and «Standardization», and also to give them the new name: 1) «Metrology in a sphere of education»; 2) «Standardization, quality management certification in a sphere of education».

Key words: metrology, standardization, technology of training, certification, labour training.

БИРКА Маріан Філаретович. ТЕХНОЛОГІЯ РОЗРОБКИ КОМПЕТЕНТНІСНИХ ЗАВДАНЬ З ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

У статті вивчено теоретичні основи розробки компетентнісних завдань з природничо-математичних дисциплін. Охарактеризовано типи, форми, види та вимоги до формування змісту компетентнісних завдань. Деталізовано особливості викладання природничо-математичних дисциплін. Визначено сутність поняття «технологія» та виділено специфічні ознаки технології розробки компетентнісних завдань з природничо-математичних дисциплін. Проаналізовано алгоритми проектування компетентнісних завдань, які наявні у сучасній науковій літературі. Запропоновано технологію розробки компетентнісних завдань з природничо-математичних дисциплін та окреслено особливості її використання.

Ключові слова: завдання, компетентнісні завдання, природничо-математичні дисципліни, алгоритм конструювання, технологія.

БИРКА Марьян Филаретович. ТЕХНОЛОГИЯ РАЗРАБОТКИ КОМПЕТЕНТНОСТНЫХ ЗАДАЧ ДЛЯ ЕСТЕСТВЕННО-МАТЕМАТИЧЕСКИХ ДИСЦИПЛИН

В статье изучено теоретические основы разработки компетентностных задач по естественно-математическим дисциплинам. Охарактеризованы типы, формы, виды и требования к формированию содержания компетентностных задач. Детализировано особенности преподавания естественно-математических дисциплин. Определена сущность понятия «технология» и выделены специфические признаки технологии разработки компетентностных задач для естественно-математическим дисциплинам. Проанализированы алгоритмы проектирования компетентностных задач, которые имеются в современной научной литературе. Предложена технология разработки компетентностных задач для естественно-математических дисциплин и обозначены особенности ее использования.

Ключевые слова: задача, компетентностные задачи, естественно-математические дисциплины, алгоритм конструирование, технология.

BYRKA Marian Filaretovych. TECHNOLOGY FOR DEVELOPMENT COMPETENCY-BASED TASKS FOR NATURAL SCIENCES AND MATHEMATICS

The modern educational process in the secondary schools is characterized by the dominance of the strategy of memorizing educational information, insufficient attention to the methods of acquiring profound knowledge about the world nature. In addition, students are characterized by a low level of ability to apply acquired knowledge in situations that are different from the studied situations. All this leads to the urgency of the introduction of a competency-based approach, which involves the continuing formation and development of relevant subject and key competencies of

students, especially in the field of natural sciences and mathematics disciplines, as a key challenge of the information society.

Competency-based tasks have an integrated character, envisaging: the use of information that goes beyond a certain subject, involve students' life experience, and focus on the practical nature of learning. There are three types of competency tasks: objective, interdisciplinary, practical, which can take the following forms: problematic questions (semi-open and open), problem tasks (heuristic, creative, organizational) and educational projects.

The proposed technology for the development of competency-based tasks of natural sciences and mathematics is implemented in five stages:

Stage 1. Selection of the object of evaluation.

Stage 2. Selection of the complexity of the task and its form.

Stage 3. Formulating the text of the task.

Stage 4. Development of instructions, keys or response forms (if necessary).

Stage 5. Presentation of the developed task for the review of experts.

Finally, the developed competency-based tasks are discussed, analyzed and evaluated at the regular meeting of the methodological association of natural sciences and mathematics. In case of their compliance with all the requirements for teaching and methodological support, their further approval and recommendation for use in the teaching of the corresponding natural and mathematical discipline takes place. If the designed competency-based task does not meet the established requirements, it is recommended to improve it.

Keywords: tasks, competency-based tasks, natural and mathematical disciplines, design algorithm, technology.

КУЧАЙ Олександр Володимирович. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЛІДЕРСТВА У ВИХОВАННІ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА

У статті розглядаються теоретичні основи лідерства у вихованні особистості студента. Наголошено на тому, що виховання лідерських якостей студентів насамперед повинно базуватися на засадах діяльнісного підходу. Визначено, що лідерство розглядається як унікальне явище, що може бути втілене шляхом домінування однієї особи над іншими, як загальнодоступний стан максимальної творчої, професійної самореалізації людини, з позицій ведучого фахівця в обраній галузі або провідного організатора виробничих чи невиробничих процесів.

Ключові слова: лідер, виховання, студент, освітній процес.

КУЧАЙ Александр Владимирович. ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ЛИДЕРСТВА В ВОСПИТАНИИ ЛИЧНОСТИ СТУДЕНТА

В статье рассматриваются теоретические основы лидерства в воспитании личности студента. Отмечено, что воспитание лидерских качеств студентов в первую очередь должно базироваться на принципах деятельностного подхода. Определено, что лидерство рассматривается как уникальное явление, которое может быть воплощено путем доминирования одной личности над другими, как общедоступный состояние максимальной творческой, профессиональной самореализации человека, с позиций ведущего специалиста в выбранной отрасли или ведущего организатора производственных или непроизводственных процессов.

Ключевые слова: лидер, воспитание, студент, образовательный процесс.

KUCHAI Oleksandr Volodymyrovych. THEORETICAL BASIS OF LEADERSHIP IN STUDENT PERSONAL STUDY LEARNING

The article examines the theoretical foundations of leadership in the education of the student's personality. It is emphasized that the education of students' leadership skills should primarily be based on the principles of the activity approach. It is determined that leadership is considered as a unique phenomenon that can be realized through the domination of one person over others as a public state of maximum creative, professional self-realization of a person, from the standpoint of a leading specialist in the chosen field or a leading organizer of production or nonproductive processes.

In order to identify students with the necessary leadership qualities, it is advisable to offer students a number of tasks, questions, etc. that would encourage students to study independently, find the necessary material, study special literature, mobilize creative imagination, and wit. Much attention should be paid to non-auditing work, conferences and disputes, competitions, sports competitions, etc., where, in different conditions, students are shown leadership qualities. Consequently, one of the tasks of a modern scientific and pedagogical worker of a higher school is the need to educate a creative person, and this, in turn, requires special attention to the identification and nomination of the leaders of the educational process.

Key words: leader, education, student, educational process.

ЛУКАШОВА Ніна Іванівна. ПЕДАГОГІЧНЕ ПРОЕКТУВАННЯ У ФОРМУВАННІ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ХІМІЇ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО КОМПОНЕНТА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті розглянуто педагогічне проектування як засіб підготовки студентів ВНЗ до здійснення

проблемного підходу в навчанні хімії, що виступає важливою умовою формування дослідницької компетентності майбутніх учителів хімії.

Ключові слова: методика навчання хімії, компетентність, педагогічне проектування, проблемне навчання, дослідницькі уміння і навички.

ЛУКАШОВА Ніна Іванівна. ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ ПРОЕКТИРОВАНИЕ В ФОРМИРОВАНИИ ГОТОВНОСТИ БУДУЩЕГО УЧИТЕЛЯ ХИМИИ К РЕАЛИЗАЦИИ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОГО КОМПОНЕНТА ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

В статье рассмотрено педагогическое проектирование как средство подготовки студентов вузов к осуществлению проблемного подхода в обучении химии, которое выступает важным условием формирования научно-исследовательской компетентности будущих учителей химии.

Ключевые слова: методика обучения химии, компетентность, педагогическое проектирование, проблемное обучение, исследовательские умения и навыки.

LUKASHOVA Nina Ivanivna. PEDAGOGICAL DESIGN IN FORMATION OF THE FUTURE TEACHER READY TO IMPLEMENTATION OF SCIENTIFIC AND RESEARCH ASPECT OF PROFESSIONAL ACTIVITY

The article deals with pedagogical design as a means of preparing students of higher educational institutions for the implementation of a problematic approach in chemistry teaching, which is an important condition for the formation of research competence of future teachers of chemistry.

When studying chemistry in a senior profile school, it is important to create conditions for students to acquire research skills and, to a certain extent, methods of scientific research in the process of teaching chemistry on the basis of educational learning activities. Therefore, in the professional activity of the teacher of chemistry, the research component is important. In the formation of this component, when studying the professional methodology, an important role is played by students' mastering the principles of problematic chemistry teaching.

In the course of the project activity, students looked in the historical evolution of developmental learning and problematicity as its important element. They determined the progressive trends of the accumulated experience, outlined the directions of its use in future professional activities as an important factor in the development of the student's intelligence.

By analyzing school programs and multi-level chemistry textbooks, students independently found methods for identifying educational problems in chemistry, forecasted and simulated problem situations, formulated problematic questions. In the form of microfragments of the chemistry lessons, the features of co-creation of the teacher and students, aimed at solving educational problems in the technology of problematic learning, were demonstrated.

The design, as a stage of the project activity, was associated with the development and implementation by chemistry students at laboratory classes on individual chemistry lessons with the use of problematicity.

Pedagogical design stimulates students to mastery of with the principles of problematic chemistry training, prepares the future teacher of chemistry for the research activities of schoolboys.

Key words: chemistry teaching methodology, competence, pedagogical design, problem learning, research skills and experiences.

СИДОРОВ Вадим Игоревич. МЕТОД КУЛЬТУРНОГО АСИМИЛЯТОРА У СИСТЕМІ КРОСКУЛЬТУРНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ

У статті на основі аналізу наукових досліджень та власного практичного досвіду розкрито суть поняття «культурний асимілятор» та методу культурного асимілятора. Розглянуто етапи конструювання культурних асиміляторів для кроскультурної підготовки майбутніх фахівців галузі туризму: початковий, аналітико-відбірковий, конструювальний та технологічний. Запропоновано інцидент «Офіс в Анталії».

Ключові слова: кроскультурне навчання, кроскультурна підготовка, компетентність, туризм, культурний асимілятор, метод, інцидент.

СИДОРОВ Вадим Игоревич. МЕТОД КУЛЬТУРНОГО АССИМИЛЯТОРА В СИСТЕМЕ КРОСККУЛЬТУРНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ ОБЛАСТИ ТУРИЗМА

В статье на основе анализа научных исследований и собственного практического опыта раскрыта суть понятия «культурный ассимилятор» и метода культурного ассимиляторов. Рассмотрены этапы конструирования культурных ассимиляторов для кроскультурной подготовки будущих специалистов отрасли туризма: начальный, аналитико-отборочный, конструировочный, технологический. Предложено инцидент «Офис в Анталии».

Ключевые слова: кроскультурное обучение, кроскультурная подготовка, компетентность, туризм, культурный ассимилятор, метод, инцидент.

SIDOROV Vadim Igorevich. METHOD OF CULTURAL ASSEMBLY IN THE CROSS-CULTURAL PREPARATION SYSTEM OF FUTURE FACTORS IN THE FIELD OF TOURISM

In the article, based on the analysis of scientific research and own practical experience, the essence of the concept of «cultural assimilator» and the method of cultural assimilator are revealed. The stages of construction of cultural assimilators for cross-cultural training of future specialists in the field of tourism are considered: initial,

analytical, selective, constructive and technological. An incident «Offices in Antalya» is proposed.

Cultural Assimilators are descriptions of situations where the cross-cultural interaction of two characters (representatives of different cultures) is played, accompanied by four interpretations - reactions to the behavior of the characters explaining it.

The tasks of the cultural assimilator are: development of isomorphic attributes (research, study and understanding of ways of interpreting behavior of people by representatives of other cultures); experiencing their own emotional reactions in the circumstances of interethnic interaction and their correction; the formation of positive attitudes and tolerant interaction in a non-cultural environment.

The purpose of using the cultural assimilator method in the system of cross-cultural training for future specialists in the field of tourism is to teach the student to look at different situations from the point of view of representatives of another culture, to understand their vision of the world and their own professional activities in the tourism industry.

The experience of the scientific and pedagogical staff of the faculty of international economic relations and tourism business in the process of constructing cultural assimilators was that the teachers, along with students, passed the following stages: initial, analytical, selective, constructive and technological.

At the technological stage, we used the Google Forms service to automate the use of cultural assimilators, as the training of future specialists in the field of tourism in the system of cross cultural training is important for the study of the special course «Formation of crosscultural competence of future specialists in the field of tourism», and its remote version is developed with the help of Google Sites.

Key words: *crosscultural education, crosscultural preparation, competence, tourism, cultural assimilator, method, incident.*

СТРАТАН-АРТИШКОВА Тетяна Борисівна. АВТОРСЬКА СПРОМОЖНІСТЬ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ РЕСУРС ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ МИСТЕЦЬКОГО СПРЯМУВАННЯ

У статті визначається поняття «авторська спроможність», що містить змістову і процесуальну характеристики, передбачає наявність можливостей, задатків і здатностей, досягнення певного рівня їх розвитку, а головне – результативну – реалізацію креативних якостей, можливостей, здібностей, умінь у власній творчості, що і констатує наявність високорозвинутої професійно значущої особистісної якості майбутнього фахівця мистецтва – авторської спроможності.

Основою, що дає змогу майбутньому фахівцю мистецького спрямування «розкриватися» і самовиражатися у власній творчості є наявність психолого-педагогічних якостей і механізмів, індивідуально-особистісних (суб'єктних) характеристик, що породжують і створюють системну якість – «спроможність».

У процесі власного творення фіксується активність особистісних засад, момент творчої свободи і самостійності, творчого осяяння і вивільнення, виявляється набутий художньо-пізнавальний і музично-виконавський досвід, що спирається на інтуїцію, емпатію, рефлексію. Якісні характеристики творчого процесу – емоційно-образне мислення, здатність до співпереживання, ідентифікація, індивідуальна неповторність, творче самовираження, рефлексивність, критичне судження формуються через засвоєння різних взаємопов'язаних видів і форм художнього мислення, тобто сприйняття, інтерпретацію, власне творення.

Авторська спроможність передбачає «комунікативну когерентність індивідів» та комунікативну самоорганізацію, постає як спосіб мислення, зумовлюється здатністю майбутнього фахівця усвідомлювати духовну сутність мистецтва, орієнтуватися й виявляти спроможність до творчого пошуку, самостійного розв'язання поставлених проблем і творчих завдань, творчого осмислення життєвого матеріалу, адекватної інтерпретації й відтворення психологічної моделі художнього образу, виявлення власних почуттів, особистісної позиції у розумінні мистецтва і навколишнього життя, встановленні художнього діалогу з аудиторією, проектування та прогнозування майбутньої діяльності, осмислення й інтерпретування накопиченого досвіду в його кореляції із соціокультурною реальністю.

Ключові слова: *авторська спроможність; інтерпретація, майбутній фахівець мистецького спрямування; суб'єктність; творча діяльність.*

СТРАТАН-АРТИШКОВА Татьяна Борисовна. АВТОРСКАЯ СПОСОБНОСТЬ КАК ИННОВАЦИОННЫЙ РЕСУРС ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ ХУДОЖЕСТВЕННОГО НАПРАВЛЕНИЯ.

В статье определяется понятие «авторская способность», которое включает содержательную и процессуальную характеристики, предполагает наличие возможностей, задатков и способностей, достижение определенного уровня их развития, а главное – результативную – реализацию креативных качеств, возможностей, способностей, умений в собственном творчестве, что и констатирует наличие высокоразвитой профессионально значимого личностного качества будущего специалиста искусства – авторской способности.

Основой, что дает возможность будущему специалисту художественного направления «раскрываться» и самовыражаться в собственном творчестве является наличие психолого-педагогических качеств и

механизмов, индивидуально-личностных (субъектных) характеристик, которые порождают и создают системное качество – «способность».

В процессе собственного творения фиксируется активность личностных основ, момент творческой свободы и самостоятельности, творческого озарения и высвобождения, оказывается приобретенный художественно-познавательный и музыкально-исполнительский опыт, опирается на интуицию, эмпатию, рефлексию. Качественные характеристики творческого процесса – эмоционально-образное мышление, способность к сопереживанию, идентификация, индивидуальная неповторимость, творческое самовыражение, рефлексивность, критическое суждение формируются через усвоение различных взаимосвязанных видов и форм художественного мышления, то есть восприятие, интерпретацию, собственное созидание.

Авторская способность предполагает коммуникативную когерентность индивидов» и коммуникативную самоорганизацию, предстает как способ мышления, предопределяется способностью будущего специалиста осознавать духовную сущность искусства, ориентироваться и проявлять способность к творческому поиску, самостоятельному решению поставленных проблем и творческих задач, творческого осмысления жизненного материала, адекватной интерпретации и воссоздание психологической модели художественного образа, выявление собственных чувств, личностной позиции в понимании искусства и окружающей жизни, установлении художественного диалога с аудиторией, проектирования и прогнозирования будущей деятельности, осмысления и интерпретации накопленного опыта в его корреляции с социокультурной реальностью.

Ключевые слова: авторская способность; интерпретация, будущий специалист художественного направления; субъектность; творческая деятельность.

STRATAN-ARTYSHKOVA Tetiana Borysivna. AUTHOR'S ABILITY AS INNOVATIVE RESOURCE IN THE TRAINING PROFESSIONALS OF ARTISTIC DIRECTION

The article defines the concept of «author's ability», which contains semantic and procedural characteristics, implies opportunities, inclinations and abilities, achievements a certain level of their development and the most important – productive – realization of creative qualities, capabilities, abilities and skills in own creativity that notes the presence of highly developed professionally significant personal quality of future art professional – author's ability.

The basis, enabling the future professional of artistic direction «to open himself» and to express in own creativity, is the availability of psychological and pedagogical qualities and mechanisms, individual and personality (subjective) characteristics, which generate and create quality system – «ability».

In the process of own creation the activity of personal principles is fixed, the moment of creative freedom and autonomy, creative inspiration and release, acquired artistic-cognitive and musical-performing experience are turned, based on intuition, empathy, reflection. Qualitative characteristics of the creative process are emotional and creative thinking, ability for empathy, identification, individual originality, creative expression, reflexivity; critical opinions are formed through the assimilation of different related types and forms of artistic thinking namely perception, interpretation, own creation

Author's ability includes «communicative coherence of individuals» and communicative self-organization, it appears as a way of thinking, it is conditioned by the ability of future professional to realize the spiritual essence of the art, to focus and to show the ability for creativity research, independent solution of problems and creative tasks, creative thinking of living material, adequate interpretation and reproduction of psychological model of artistic image, identifying own feelings, personal position in the meaning of art and life around, establishing an artistic dialogue with the audience, planning and forecasting of future activity, understanding and interpreting of experience in its correlation with socio-cultural reality.

Keywords: author's ability; interpretation; future professional of artistic direction; subjectivity; creative activity.

ШАНДРУК Світлана Іванівна. РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УКРАЇНІ: СВІТОВИЙ ДОСВІД

В даній статті розглядаються шляхи адаптації передового світового досвіду модернізації системи професійної підготовки вчителів іноземних мов в Україні. Для українських педагогів науковий інтерес становить досвід американських колег щодо організації професійної підготовки вчителів іноземних мов, зокрема практичного складника підготовки майбутніх учителів. Досвід організації практичної підготовки майбутніх учителів іноземних мов у школах професійного розвитку в США є цінним джерелом для вивчення та імплементації його позитивних аспектів.

Ключові слова: модернізація системи освіти, реформування професійної підготовки вчителів іноземних мов, школи професійного розвитку, досвід США.

ШАНДРУК Светлана Ивановна. РЕФОРМИРОВАНИЯ СИСТЕМЫ ПОДГОТОВКИ УЧИТЕЛЕЙ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ В УКРАИНЕ: МИРОВОЙ ОПЫТ

В данной статье рассматриваются пути адаптации передового мирового опыта модернизации

системы профессиональной подготовки учителей иностранных языков в Украине. Для украинских педагогов научный интерес представляет опыт американских коллег по организации профессиональной подготовки учителей иностранных языков, в частности практической составляющей подготовки будущих учителей. Опыт организации практической подготовки будущих учителей иностранных языков в школах профессионального развития в США является ценным источником для изучения и имплементации его положительных аспектов.

Ключевые слова: модернизация системы образования, реформирование профессиональной подготовки учителей иностранных языков, школы профессионального развития, опыт США.

SHANDRUK Svitlana Ivanivna. REFORMING THE FOREIGN LANGUAGE TEACHERS TRAINING SYSTEM IN UKRAINE: WORLD EXPERIENCE

The article deals with the ways of adaptation of the advanced world experience in modernizing the system of vocational training of foreign language teachers in Ukraine. For Ukrainian teachers, the scientific experience of American colleagues is about the organization of professional training of teachers of foreign languages, and the practical component of the training of future teachers in particular. The experience of organizing the practical training of future foreign language teachers in US professional development schools is a valuable source for studying and implementing its positive aspects. Professional development schools are an important part of the reform of the US educational system as they focus on training and improving the skills of foreign language teachers and improving teaching in secondary schools. All these processes must take place simultaneously and in one place - in high school. In this approach, the goals of educational reform are coordinated and implemented by future teachers of foreign languages, beginning teachers, teachers-professionals and university professors, that is, all participants in the educational process. The problem of the correlation of theory and practice in the systems of pedagogical education of Ukraine and the United States was equally sharp at the different stages of development of these countries and was solved by each society, taking into account the specific situation, the vision of the role and place of the teacher of foreign languages in society and directions of further development. The experience of organizing the practical training of future foreign language teachers in US professional development schools is a valuable source for studying and implementing its positive aspects.

Keywords: modernization of the education system, reform of the professional training of foreign language teachers, professional development schools, US experience.

ЧЕРКАСОВ Володимир Федорович. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОГО СМАКУ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

У статті автором обґрунтовано сутність дефініцій «організаційно-педагогічні умови», «художньо-естетичний смак», «майбутній фахівець образотворчого мистецтва», визначено, теоретично обґрунтовано, запроваджено та експериментально перевірено організаційно-педагогічні умови, які уможливають розвиток художньо-естетичного смаку майбутніх фахівців образотворчого мистецтва й ефективно впливають на підвищення якості професійної підготовки, реалізацію вимог художньо-інтелектуального розвитку та творчого удосконалення в мистецькій галузі. До організаційно-педагогічних умов розвитку художньо-естетичного смаку майбутніх фахівців образотворчого мистецтва автором виокремлено наступні блоки: теоретичний блок, організаційний блок, методологічно-цільовий блок, змістовно-процесуальний блок, результативний блок.

Реалізація організаційно-педагогічних умов здійснюється на засадах культурологічного, мистецтвознавчого, герменевтичного, системного, гуманістичного, компетентнісного, особистісно орієнтованого, діяльнісного, аксіологічного, дослідницько-зорієнтованого, модульного, контекстного підходів. Крім того, на основі наступних принципів: гуманізації, науковості, системності й послідовності, наступності, міжпредметності, вибору індивідуальної освітньої траєкторії, стабільності та динамічності, циклічності, усвідомленої перспективи. До того ж на формування організаційного, мотиваційного, мотиваційно-ціннісного, мотиваційно-цільового, полімотиваційного, ціннісно-орієнтаційного, інтелектуально-пізнавального, когнітивно-інтелектуального, координуючого, комунікативного, особистісного, світоглядного, рефлексивного, гедоністичного, знаннєвого та практично-діяльнісного критеріїв.

Реалізація організаційно-педагогічних умов здійснюється поетапно, на підготовчому, відтворювально-творчому, базовому, практично-технологічному, корекційно-розвивальному та конструктивно-творчому етапах дослідження. Обмотивовано, що фективним інструментом розвитку художньо-естетичного смаку майбутніх фахівців образотворчого мистецтва може бути самостійна робота студентів із впровадження електронного портфоліо.

Ключові слова: організаційно-педагогічні умови, художньо-естетичне виховання, художньо-естетичний смак, фахівці образотворчого мистецтва, підходи, принципи, критерії, етапи дослідження, портфоліо.

ЧЕРКАСОВ Владимир Федорович. ОРГАНИЗАЦИОННО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ РАЗВИТИЯ ХУДОЖЕСТВЕННО-ЭСТЕТИЧЕСКОГО ВКУСА БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОГО ИСКУССТВА

В статье автором обосновано сущность дефиниций «организационно-педагогические условия», «художественно-эстетический вкус», «будущий учитель изобразительного искусства», внедрено и экспериментально проверено организационно-педагогические условия, которые способствовали развитию художественно-эстетического вкуса будущих учителей изобразительного искусства и эффективно повлияли на повышение качества профессиональной подготовки, реализацию требований художественно-интеллектуального развития и творческого совершенствования в художественном образовании. К организационно-педагогическим условиям развития художественно-эстетического вкуса будущих учителей изобразительного искусства автором выделены следующие блоки: теоретический, организационный, методологично-целевой, содержательно-процесуальный, результативный.

Реализация организационно-педагогических условий осуществляется на основе культурологического, искусствоведческого, герменевтического, системного, гуманистического, компетентного, личностно ориентированного, деятельностного, аксиологического, исследовательско-ориентированного, модульного, контекстного подходов. Кроме того, на основе следующих принципов: гуманизации, научности, системности и последовательности, наступности, межпредметности, выбора индивидуальной траектории, стабильности и динамичности, цикличности, осознанной перспективы. К тому же на формирование организационного, мотивационного, мотивационно-ціннісного, мотивационно-цільового, полімотиваційного, ціннісно-орієнтаційного, інтелектуально-познавального, когнітивно-інтелектуального, координуючого, комунікативного, личностного, мировоззренческого, рефлексивного, гедонистического та практично-деятельного критэриев.

Реализация организационно-педагогических условий осуществляется поэтапно, на подготовительном, творческом, базовом, практично-технологическом, коррекционно-развивательном и конструктивно-творческом этапах исследования. Доведено, что эффективным инструментом развития художественно-эстетического вкуса будущих учителей изобразительного искусства может быть самостоятельная работа студентов по внедрению электронного портфолио.

Ключевые слова: организационно-педагогические условия, художественно-эстетическое воспитание, художественно-эстетический вкус, учителя изобразительного искусства, подходы, принципы, критерии, этапы исследования, портфолио.

CHERKASOV Volodimer Fedorovich. DEVELOPMENT OF ARTISTIC-AESTHETIC TASK OF FUTURE FACULTY OF EDUCATIONAL ARTS

In the article the author substantiates the essence of the definitions of «artistic and aesthetic taste», «future specialist of fine arts», «professional-oriented disciplines» in artistic education, substantiates the structural and functional model of the formation of artistic and aesthetic taste of future specialists of fine arts aimed at improving the quality of professional training, implementation of the requirements of artistic and intellectual development and creative improvement in the artistic industry. In the structural and functional model of development of the artistic and aesthetic taste of future specialists in the fine arts in the process of studying professionally oriented disciplines, the author distinguishes the following blocks: the theoretical unit, organizational unit, methodological block, and the result block.

The author presents the levels of development of the artistic and aesthetic taste of future specialists in the fine arts in the process of studying professionally oriented disciplines (high, medium, low). Among the components offered are: poly-motivational, cognitive-intellectual, hedonistic, reflexive. The development of the artistic and aesthetic taste of future specialists in the fine arts in the process of studying professionally oriented disciplines should be studied according to the following criteria, namely: motivational-value, target, knowledge, operational-activity, reflexive-appraisal.

The effectiveness of the implementation of the model was provided by such forms of work as master classes, workshops of plener painting, workshops of glass painting, pastel painting, masterpieces of engraving, workshops of sculptures, training of still life of a gouache, creation of a copy of the work of the master.

Consequently, the problem of the development of the artistic and aesthetic taste of future specialists in the fine arts in the process of studying professionally oriented disciplines is relevant and timely. The development and implementation of a structural and functional model for the development of the artistic and aesthetic taste of future specialists in fine arts will enable the formation of the teacher's mastery of fine arts, and will positively influence the formation of spiritual values. The prospects for further scientific research are conditioned by the development of new technologies for influencing the development of the artistic and aesthetic taste of future specialists in fine arts, the formation of intellectual and artistic abilities and human and professional qualities.

Keywords: artistic and aesthetic education, artistic and aesthetic taste, specialists in fine arts, professional-oriented disciplines, structural-functional model of formation of artistic and aesthetic taste of future specialists in fine arts.

АБРАМОВА Оксана Віталіївна, ВДОВЕНКО Вікторія Віталіївна. ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ

В статті здійснено історико-науковий аналіз трансформації педагогічних ідей щодо проблеми оцінювання навчальних досягнень учнів другої половини XIX – початку XX ст. Однією з найвизначніших подій першого пошуку розв'язання проблем, пов'язаних із оцінкою, були педагогічні слухання у Петербурзькому педагогічному товаристві 1873 р. Думки освітян розділилися: деякі вважали, що шкільна оцінка – це пережиток минулого і вона повинна піти в небуття, інші закликали модернізувати оцінювання навчальних досягнень учнів відповідно до вимог часу. На початку XX ст. прогресивна громадськість почала замислюватися над підвалинами, принциповими засадами школи й освіти. У статті проаналізовано тодішні інновації в оцінюванні навчальних досягнень учнів, які впроваджувалися в комерційних училищах на території України.

Ключові слова: реформування освіти, оцінювання навчальних досягнень учнів, комерційна освіта, інновації в освіті.

АБРАМОВА Оксана Витальевна, ВДОВЕНКО Виктория Витальевна. ОЦЕНИВАНИЕ УЧЕБНЫХ ДОСТИЖЕНИЙ УЧАЩИХСЯ: ИСТОРИЧЕСКИЙ АСПЕКТ

В статье осуществлен историко-научный анализ трансформации педагогических идей, которые касались проблемы оценивания учебных достижений учащихся второй половины XIX – начала XX в. Одной из важнейших событий первого поиска решения проблем, связанных с оценкой, были педагогические слушания при Петербургском педагогическом обществе 1873 г. Мысли педагогов разделились: некоторые считали, что школьная оценка – это пережиток прошлого и она должна уйти в небытие, другие призвали модернизировать оценивания учебных достижений учащихся в соответствии с требованиями времени. В начале XX в. прогрессивная общественность начала задумываться над принципиальными основами школы и образования. В статье проанализированы тогдашние инновации в оценке учебных достижений учащихся, которые внедрялись в коммерческих училищах на территории Украины.

Ключевые слова: реформирование образования, оценивание учебных достижений учащихся, коммерческое образование, инновации в образовании.

ABRAMOVA Oksana Vitalyevna, VDOVENKO Victoria Vitalyevna. ESTIMATIONS OF EDUCATIONAL ACHIEVEMENTS OF PUPILS: HISTORICAL ASPECT

In article the historical and scientific analysis of transformation of the ideas of domestic teachers on a problem of estimation of educational achievements of pupils of the second half of XIX – the beginning of the 20th century is carried out. Pedagogical hearings in the St. Petersburg pedagogical society in 1873 were one of the most important events of the first search of the solution of the problems connected with assessment. Thoughts of teachers were divided: some considered that school assessment is a remnant of the past and it has to fall into oblivion, others urged to modernize estimations of educational achievements of pupils according to requirements of time. Echoes of that polemic sounded later, but motions in this question weren't. At the beginning of the 20th century the progressive public has begun to think about a basis, basic bases of school and education. There were several reasons for that. Education became the arena of fight of democratic forces of the empire against her bureaucracy as was considered that education is «a healthy place of bureaucracy». So it was considered both as the purpose, and as means. The public sought to have a decent humanistic modern education system. In a number of educational problems have started talking also about assessment of knowledge of pupils. Progressive domestic teachers were widely familiar with pedagogical innovations and technologies of the West. At the same time their more or less widespread introduction in work of gymnasiums, real schools was impossible because of reactionary policy of the Ministry of national education of Russia. However commercial schools submitted to the Ministry of Finance, later – to the Ministry of Trade and the industry therefore they had big freedom in the organization of teaching and educational process. In article innovations of that time in assessment of educational achievements of pupils are analysed, took root in the Kiev women's commercial school, Elisavetgrad public commercial school, the Poltava commercial school of A. Bayer, etc. At the present stage of reforming of education it is necessary for teachers not only to know history of school assessment, different views on her, motivation of the parties, but also to realize that assessment is only one of components of teaching and educational process, only one of his tools. A task of modern school – not to force children to study, not to punish for gaps in knowledge, insufficient diligence and persistence by means of assessment, and to interest in study, to teach to study, to profit, pleasure from high-quality training.

Keywords: reforming of education, estimation of educational achievements of pupils, commercial education, innovations in education.

БІНИЦЬКА Катерина Миколаївна. ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ У РЕСПУБЛІЦІ ПОЛЬЩА

У статті основна увага зосереджена на особливостях професійної підготовки майбутніх учителів початкової освіти в Республіці Польща. Автором проаналізовано нормативно-правову базу та наукові доробки сучасних дослідників із означеної проблеми. Розглянуто основні вимоги Європейського Союзу щодо підготовки сучасного вчителя. Досліджено концепцію підготовки вчителя початкових класів у Республіці

Польща. Висвітлені напрями модернізації професійної підготовки вчителів. Охарактеризовано три можливих варіанти професійної підготовки майбутніх вчителів в університетах Польщі, зокрема за денною, заочною та післядипломною формами навчання.

Ключові слова: учитель, професійна підготовка, педагогічна освіта, ліценціат, магістр, початкова освіта, Республіка Польща.

БИНИЦКАЯ Екатерина Николаевна. ОСОБЕННОСТИ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ НАЧАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ ПОЛЬША

В статье основное внимание сосредоточено на особенностях профессиональной подготовки будущих учителей начального образования в Республике Польша. Автором проанализированы нормативно-правовую базу и научные труды современных исследователей по данной проблеме. Рассмотрены основные требования Европейского Союза по подготовке современного учителя. Исследована концепция подготовки учителя начальных классов в Республике Польша. Освещены направления модернизации профессиональной подготовки учителей. Охарактеризованы три возможных варианта профессиональной подготовки будущих учителей в университетах Польши, в том числе дневной, заочной и последипломной формах обучения.

Ключевые слова: учитель, профессиональная подготовка, педагогическое образование, лиценциат, магистр, начальное образование, Республика Польша.

BINYTSKA Kateryna Mykolaivna. PECULIARITIES OF PROFESSIONAL PREPARATION OF THE FUTURE TEACHERS OF PRIMARY SCHOOL IN THE REPUBLIC OF POLAND

The article focuses on the peculiarities of preparation of the future teachers of primary school in the Republic of Poland (end of the 1990-s –beginning of the XXI century.). The author analyzes the legal framework and scientific creations of modern researchers on the mentioned problem.

The goal of the article is to analyze the peculiarities of professional preparation of the future primary school teachers in the Republic of Poland.

The main requirements of the European Union as for preparation of the modern teacher have been studied. The examples of future teachers' preparation in the countries of the European Union (such as Belgium, Austria, Iceland, Germany, Italy, Luxembourg, Portugal, Sweden, the Netherlands, Austria, Hungary, Lithuania, Italy, Norway, Finland as well as the United Kingdom, France, Ireland) and the requirements for admission to the pedagogical specialties have been looked through. It is determined that the current trend in the European pedagogical education is the extension of the educational process to 4-5 years, as well as the improvement of the educational level to the degree of «master».

The concept of preparation of the primary school teacher in the Republic of Poland has been explored. The directions of modernization of professional preparation of teachers have been cleared up. Three possible variants of professional preparation of the future teacher at Polish universities have been characterized, in particular in full-time, part-time and post-graduate form of study.

It is determined that the professional preparation of the future teachers in different higher educational institutions has its advantages, for example, it is the preparation of graduates in two specialties, which makes it possible to find employment in the labor market more quickly. However, it has its disadvantages, among which, first of all, the lack of quality of education and the absence of connection with the needs of the labor market. We see the prospects for further researches in the study of the possibilities of introducing the Polish experience of pedagogical education into the domestic system of professional training of the future primary school teachers.

Key words: teacher, professional preparation, pedagogical education, licentiate, holder of a master's degree, primary education, Republic of Poland.

БЛАЖКО Олег Анатолійович. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ДО ВИКЛАДАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ КУРСІВ З ХІМІЇ У КЛАСАХ З ПОГЛИБЛЕНИМ ВИВЧЕННЯМ ПРЕДМЕТУ

У статті розкривається проблема підготовки майбутнього вчителя до викладання спеціальних курсів з хімії у старшій профільній школі. На основі аналізу науково-педагогічної літератури з'ясовано сутність та основні завдання спеціальних курсів з хімії при організації пізнавальної діяльності учнів класів з поглибленим вивчення окремих предметів. Описано авторський підхід до формування у студентів методичних знань та умінь, необхідних для успішного викладання спеціальних курсів з хімії в загальноосвітній школі. Визначено перелік основних знань та умінь, які повинні сформуватися у студентів під час вивчення теми «Спеціальні курси з хімії у старшій профільній школі». Охарактеризовано зміст навчального матеріалу та наведено приклади завдань для аудиторної та самостійної роботи студентів, що забезпечать формування у них професійних компетентностей щодо викладання спеціальних курсів з хімії.

Ключові слова: вища школа, підготовка майбутнього вчителя хімії, класи з поглибленим вивченням окремих предметів, спеціальні курси з хімії.

БЛАЖКО Олег Анатоліевич. ПОДГОТОВКА БУДУЩЕГО УЧИТЕЛЯ К ПРЕПОДАВАНИЮ СПЕЦИАЛЬНЫХ КУРСОВ ПО ХИМИИ В КЛАССАХ С УГЛУБЛЕННЫМ ИЗУЧЕНИЕМ ПРЕДМЕТА

В статье рассматривается проблема подготовки будущего учителя к преподаванию специальных курсов по химии в старшей профильной школе. На основе анализа научно-педагогической литературы выяснены

сущность и основные задания специальных курсов по химии при организации познавательной деятельности учеников классов с углубленным изучением отдельных предметов. Описан авторский подход к формированию у студентов методических знаний и умений, необходимых для успешного преподавания специальных курсов по химии в общеобразовательной школе. Определён перечень основных знаний и умений, которые должны сформироваться у студентов во время изучения темы «Специальные курсы по химии в старшей профильной школе». Охарактеризовано содержание учебного материала и приведены примеры заданий для аудиторной и самостоятельной работы студентов, которые обеспечат формирование у них профессиональных компетентностей относительно преподавания специальных курсов по химии.

Ключевые слова: высшая школа, подготовка будущего учителя химии, классы, с углубленным изучением отдельных предметов, специальные курсы по химии.

BLAZHKO Oleg Anatolievych. CHEMISTRY TEACHER TRAINING IN CLASSES WITH IN-DEPTH STUDY OF THE SUBJECT

The article gives the overview of chemistry teacher training problem in comprehensive schools. One of the factors which provide subject differentiation of students of senior school, except for classes with specialized training, is creation of classes with in-depth study. Organization of educational activity in such classes is provided not only with studies in school but also with special courses. On the basis of scientifically pedagogical literature analysis was found out, that the problem of upcoming chemistry teacher training wasn't the subject of chemistry studies researching. The article gives us the essence and main tasks of chemistry courses chemistry and the student's cognitive activity organization in classes with in depth study. The author's approach is to form methodical knowledge and abilities in the students, which are necessary for the successful chemistry courses teaching, during the study of educational discipline «Methodology of chemistry studies in senior school». Maintenance of educational material which is theoretical basis of methodical training of students to the noted type of activity is resulted. The examples of tasks are described for the audience and independent work of students implementations, which are essential in forming professional teacher competences in relation to teaching of the special chemistry courses. The structure of laboratory employments is exposed in the subject «Method of teaching of the special courses from chemistry at type school», during which in students are formed such abilities : to make calendar-thematic plan of study of the special course, to develop the plans-compendium of lessons, gather additionally a methodical tool for control of educational achievements of students and conduct a chemical experiment. The list of basic knowledge and abilities must be formed in students during the study of the «Special courses from chemistry in senior school». Pedagogical expedience of the method which is described in the article confirms the results of the forming stage of pedagogical experiments.

Keywords: high school, chemistry teacher training, classes, with the deep study of separate subjects, special courses from chemistry.

БХИНДЕР Наталія Володимирівна. ОРІЄНТИРИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРИКОРДОННИКІВ В РЕСПУБЛІЦІ ІНДІЯ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ

Стаття присвячена теоретико-методологічному аналізу орієнтирів професійної підготовки прикордонників в Республіці Індія. Доведено, що основними орієнтирами є усвідомлення національної ідентичності, раціональний підхід, гуманістична основа, позитивне ставлення до діяльності, патріотизм, моральність, відомча підготовка.

Ключові слова: професійна підготовка, прикордонники, патріотизм, моральне виховання, інтеграція, гуманізм, прагматизм, обов'язок, методи підготовки

БХИНДЕР Наталья Владимировна. ОРИЕНТИРЫ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ ПОГРАНИЧНИКОВ В РЕСПУБЛИКЕ ИНДИЯ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ

Статья посвящена теоретико-методологическому анализу ориентиров профессиональной подготовки пограничников в Республике Индия. Доказано, что основными ориентирами есть осознание национальной идентичности, рациональный подход, гуманистическая основа, позитивное отношение к деятельности, патриотизм, моральность, ведомственная подготовка.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, пограничники, патриотизм, моральное воспитание, интеграция, гуманизм, прагматизм, долг, методы подготовки

BHINDER Nataliya Volodymyrivna. TRENDS OF PROFESSIONAL TRAINING OF BORDER GUARDS IN THE REPUBLIC OF INDIA: THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ANALYSIS

The article is devoted to the theoretical and methodological analysis of the trends of professional training of border guards in the Republic of India which are implemented in basic training centers and higher military educational establishments affiliated to particular border agency.

During investigation the author used a wide range of different methods: archival research, content analysis, generalization of scientific material, deductive method of analysis. Living in the Republic of India for a while the author used non-participant observation method.

On the basis of theoretical and methodological analysis the author revealed that there are a number of philosophical concepts which stipulate modern trends of professional training of border guards in the Republic of India. They are the following: revivalism, idealism, realism, rationalism, pragmatism, humanism, integration,

eclecticism. Due to the development of educational science and existing conditions in the Republic of India there are the following trends of professional training of border guards: integrated approach, significance of inner world, harmonious combination of physical, spiritual and intellectual components, humanistic principles, axiological approach, role of aesthetic education, formation of patriotism, usage of native language, democratic way of teaching, adequate organization of leisure activities, etc.

The author is the first to investigate the trends of professional training of border guards in the Republic of India in order to implement some principles while training personnel of the State Border Guard Service of Ukraine.

Having found that there are similar threats at the border in Ukraine and the Republic of India we have come to the conclusion that it is important to investigate the system of professional training of border guards in the Republic of India in details and describe the possibilities of creative usage of some ideas in Ukraine.

Key words: professional training, border guards, patriotism, moral education, integration, humanism, pragmatism, responsibility, training methods

ГОРБЕНКО Олена Борисівна. ХУДОЖНЯ ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ЯК ОСНОВА ТВОРЧО-ВИКОНАВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА-МУЗИКАНТА

На сучасному етапі розвитку нашого суспільства посилюються вимоги не тільки до професійного зростання вчителя, а й до його особистісних якостей, що виявляються в здатності орієнтуватися в розмаїтті протиріч сучасного світу, бути готовим до перманентних змін, самостійно набувати компетенцій згідно з обраним фахом, визначати особистісні способи творчої самореалізації, саморозвитку, самоосвіти й самоствердження в професійній кар'єрі й життєдіяльності. Відповідно до запитів сучасного суспільства значно зростають вимоги до особистості педагога-музиканта, його здатності використовувати набутий професійний досвід у самостійній практичній творчій діяльності згідно з універсальними загальнолюдськими художньо-естетичними цінностями та світоглядними позиціями, набувати вмінь володіти засобами пізнання себе та навколишнього світу.

У статті здійснено теоретичний аналіз психолого-педагогічних праць, що уможливило визначити художньо-інтерпретаційну компетентність як ключову в структурі професійної підготовки майбутніх педагогів-музикантів; обґрунтовано, що художньо-інтерпретаційна компетентність – це інтегративна професійно значуща особистісна якість, що передбачає здатність майбутнього педагога у різних видах творчо-виконавської діяльності; розкрито особливості художньо-інтерпретаційного процесу як основи творчо-виконавської діяльності майбутнього педагога; визначено художньо-інтерпретаційні вміння, що мають складну інтегративну структуру й виявляються в різних видах творчо-виконавської діяльності. Встановлено, що сформованість художньо-інтерпретаційних умінь визначає рівень музично-виконавської компетентності майбутніх фахівців.

Основними методами, які позитивно впливають на формування художньо-інтерпретаційних умінь студентів, розвиток особистісно-духовної сфери майбутніх фахівців (здатності до емоційного співпереживання, сценічно-емпатійного перевтілення, рефлексії), виявлено: метод музично-теоретичного аналізу, метод художніх аналогій, метод художньо-творчих проєктів. Використання широкого спектру активних та інтерактивних методів в процесі художньо-виконавської інтерпретації музичних творів під час вивчення фахових дисциплін оптимально забезпечує процес формування художньо-інтерпретаційної компетентності майбутніх педагогів-музикантів, сприяє формуванню художньо-інтерпретаційних умінь, розвитку професійно особистісних якостей майбутніх фахівців.

Ключові слова: педагог-музикант; творчо-виконавська діяльність; художньо-інтерпретаційна компетентність; художньо-інтерпретаційні вміння.

ГОРБЕНКО Елена Борисовна. ХУДОЖЕСТВЕННАЯ ИНТЕРПРЕТАЦИЯ КАК ОСНОВА ТВОРЧЕСКО-ИСПОЛНИТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ БУДУЩЕГО ПЕДАГОГА-МУЗЫКАНТА

На современном этапе развития нашего общества ужесточаются требования не только к профессиональному росту учителя, но и к его личностным качествам, проявляющихся в способности ориентироваться в многообразии противоречий современного мира, быть готовым к перманентным изменениям, самостоятельно приобретать компетенций согласно выбранной специальности, определять личностные способы творческой самореализации, саморазвития, самообразования и самоутверждения в профессиональной карьере и жизнедеятельности. В соответствии с запросами современного общества значительно возрастают требования к личности педагога-музыканта, его способности использовать накопленный профессиональный опыт в самостоятельной практической творческой деятельности в соответствии с универсальными общечеловеческими художественно-эстетическими ценностями и мировоззренческими позициями, приобретать умения владеть средствами познания себя и окружающего мира.

В статье осуществлен теоретический анализ психолого-педагогических трудов, что позволило определить художественно-себя интерпретационную компетентность как ключевую в структуре профессиональной подготовки будущих педагогов-музыкантов; обосновано, что художественно-интерпретационная компетентность – это интегративная профессионально значимое личностное качество,

что предполагает способность будущего педагога в различных видах творческо-исполнительской деятельности; раскрыты особенности художественно-интерпретационного процесса как основы творческо-исполнительской деятельности будущего педагога; определено художественно-интерпретационные умения, что имеют сложную интегративную структуру и проявляются в различных видах творческо-исполнительской деятельности. Установлено, что сформированность художественно-интерпретационных умений определяет уровень музыкально-исполнительской компетентности будущих специалистов.

Основными методами, которые положительно влияют на формирование художественно-интерпретационных умений студентов, развитие личностно-духовной сферы будущих специалистов (способности к эмоциональному сопереживанию, сценически-эмпатийного перевоплощения, рефлексии), выявлено: метод музыкально-теоретического анализа, метод художественных аналогий, метод художественно-творческих проектов. Использование широкого спектра активных и интерактивных методов в процессе художественно-исполнительской интерпретации музыкальных произведений во время изучения профессиональных дисциплин оптимально обеспечивает процесс формирования художественно-интерпретационной компетентности будущих педагогов-музыкантов, способствует формированию художественно-интерпретационных умений, развития профессионально личностных качеств будущих специалистов.

Ключевые слова: педагог-музыкант; творческо-исполнительская деятельность; художественно-интерпретационная компетентность; художественно-интерпретационные умения.

HORBENKO Helen Borysivna. ARTISTIC INTERPRETATION AS THE BASIS OF CREATIVE AND PERFORMING ACTIVITY OF THE FUTURE TEACHER-MUSICIAN

At the present stage of our society development demands are intensified not only to the professional rise of teachers, but also to their personal qualities, which are detected in the ability to navigate in a variety of contradictions of the modern world, to be prepared for permanent changes, to acquire the competence in accordance with the chosen specialization independently, to identify personal ways of creative self-realization, self-development, self-education and self-affirmation in professional career and livelihoods. According to the needs of modern society requirements for individual of teacher-musician, his ability to use gained professional experience in independent practice creative activity under universal artistic and aesthetic values and worldviews, to acquire skills to own the means of self-knowledge and the world are significantly increased.

In the article the theoretical analysis of psychological and educational works is carried out, that enables to determine the artistic and interpretative competence as a key structure in the professional training of future teachers-musicians; it is proved that artistic and interpretive expertise is a professional integrative significant personal quality, which provides the ability of future teacher in different kinds of creative and performing activity; the features of artistic and interpretative process as the basis of creative and performing activity of future teacher is disclosed; artistic and interpretative skills that are complex and integrative structure and are founded in various types of creative and performing activity are defined. The fact that the formation of artistic and interpretational skills determines the level of musical and performing competence of future professionals is established.

The main methods, which influence positively to the formation of students' artistic and interpretational skills, develop of personal and spiritual sphere of future professionals (capacity for emotional empathy, stage-empathy transformation, reflection) are revealed: the method of musical and theoretical analysis, the method of art analogies, and the method of artistic and creative projects. Using a wide range of active and interactive methods in the process of art and performing interpretation of musical compositions while studying of professional disciplines ensures the optimum process of formation of artistic and interpretative competence of future teachers-musicians, the promotion of artistic and interpretational skills, the development of professional personal qualities of future specialists.

Keywords: teacher-musician; creative and performing activity; artistic and interpretive competence; artistic and interpretative skills.

ГРОМКО Тетяна Василівна. САМОСТІЙНА РОБОТА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ) ДЛЯ СТУДЕНТІВ ІСТОРИЧНОГО ФАХУ

Стаття присвячується самостійній роботі студентів з курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)» як важливій формі організації навчального процесу, що посідає чільне місце у формуванні й розвитку фахових лінгвістичних компетентностей гуманітарних галузей, зокрема й історичної. Запропоновано ряд завдань, які базуються на фахових текстах, зокрема різновидів наукового стилю історичного спрямування. При цьому особлива роль у доборі текстів вбачається в активізації регіонального компонента текстів для самостійного опрацювання, оскільки вони спонукають до самостійної пізнавальної діяльності.

Ключові слова: українська мова (за професійним спрямуванням), самостійна робота, текст, робота з текстом на заняттях з мови, навчально-методичне забезпечення, пізнавальна діяльність, стиль мови, науковий стиль.

ГРОМКО Татьяна Васильевна. САМОСТОЯТЕЛЬНАЯ РАБОТА С УКРАИНСКИМ ЯЗЫКОМ (В ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ ЦЕЛЯХ) ДЛЯ СТУДЕНТОВ ИСТОРИЧЕСКИХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ

Статья посвящается самостоятельной работе студентов из курса «Украинский язык (профессионального направления)» как важной форме организации учебного процесса, который занимает главное место в формировании и развитии профессиональных лингвистических компетенций гуманитарных отраслей, в частности и исторической. Предложен ряд заданий, которые базируются на профессиональных текстах, в частности разновидностей научного стиля исторического устремления. При этом особенная роль в отборе текстов видится в активизации регионального компонента текстов для самостоятельной проработки, поскольку они побуждают к самостоятельной познавательной деятельности.

Ключевые слова: украинский язык (профессионального направления), самостоятельная работа, текст, работа с текстом на занятиях по языку, учебно-методическое обеспечение, познавательная деятельность, стиль языка, научный стиль.

HROMKO Tatyana Vasulivna. INDEPENDENT WORK WITH THE UKRAINIAN LANGUAGE (FOR PROFESSIONAL PURPOSES) FOR STUDENTS OF HISTORICAL SPECIALTIES

To independent work of students from a course «Ukrainian (after professional aspiration)» as important form of organization of educational process occupies a main place in forming and development of professional linguistic competences of humanitarian industries, in particular and historical. Exactly for future historians it will be useful to become familiar, that actuality and meaningfulness of independent work are observed as early as labours of the ancient Greek scientists (Aristoxen, Aristotle, Arhite, Plato, Socrates), which deeply and comprehensively grounded the value of voluntarily, active and independent capture knowledge.

An author offers the row of tasks on the basis of professional texts, in particular varieties of scientific style of historical aspiration. The special role in the selection of texts is seen an author in activation of regional component of texts for the independent working, as they induce to independent cognitive activity. Such types of tasks (depending on the level of display of independence of students) are offered: receptive-reproductive (represent the initial level of independent activity), reconstructively-variant (middle level), structural (sufficient level); creative (high level of independence). Such typology is up to a point conditional, as tasks can be both reproductive and creative (productive).

Illustrative material convincingly testifies that independent implementation of the offered and similar tasks positively will influence on development of broadcasting of students on the whole, will assist perfection of abilities to expose and estimate in texts of different styles stylistically neutral and stylistically marking facilities of Ukrainian; investigate the stylistic signs of grammatical units in texts of different styles, to correlate them with a speech situation; to develop language sense on the whole. All that underlines the role of independent work as an important form of educational-cognitive activity of students, which independence of personality is formed in the process of, the capture of knowledge, abilities and skills comes true an aggregate, aspiring is formed to self-perfection, ability critically to estimate the results of the educational-cognitive activity, linguocommunicative competence of future specialist in industry of history.

Keywords: Ukrainian (after professional aspiration), independent work, text, work with text on employments after a language, educational-methodical providing, cognitive activity, style of language, scientific style.

ГУЦАЛО Емілія Ун-Сунівна, МАТЬЯШ Ольга Іванівна. СУЧАСНЕ КОМУНІКАТИВНЕ ЗНАННЯ У СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ НАУК

У статті розглянуто проблему перспектив розвитку наукових комунікативних досліджень й комунікативної освіти в університетах. З позицій соціокультурного підходу охарактеризовано концептуальні ідеї комунікології як наукової й практико-орієнтованої дисципліни. Проведено емпіричне дослідження з організацією опитування викладачів соціальних й гуманітарних наук щодо рівня осмислення респондентами інтелектуальних й культурних традицій вивчення комунікації як взаємодії дискурсів. Представлений науковий аналіз деяких відповідей викладачів університетів.

Ключові слова: комунікація, комунікативні дослідження, комунікативна дисципліна, оглядовий аналіз, соціокультурна перспектива.

ГУЦАЛО Эмилия Ун-Сунивна, МАТЬЯШ Ольга Ивановна. СОВРЕМЕННОЕ КОМУНИКАТИВНОЕ ЗНАНИЕ В СИСТЕМЕ СОЦИАЛЬНО-ГУМАНИТАРНЫХ УНИВЕРСИТЕТСКИХ НАУК

В статье рассмотрена проблема перспектив развития научных коммуникативных исследований и коммуникативного образования в университетах. С позиций социокультурного подхода дана характеристика концептуальных идей коммуникологии как научной и практико-ориентированной дисциплины. С целью определения уровня осмысления респондентами интеллектуальных и культурных традиций изучения коммуникации, было проведено эмпирическое исследование с организацией опроса преподавателей социальных и гуманитарных наук. Представлен научный анализ некоторых ответов преподавателей университетов.

Ключевые слова: коммуникация, коммуникативные исследования, коммуникативная дисциплина, обзорный анализ, социокультурная перспектива.

GUTSALO Emilia Un-Sunivna, MATYASH Olga Ivanivna. CURRENT COMMUNICATIVE KNOWLEDGE IN THE SYSTEM OF THE SOCIAL SCIENCES AND HUMANITIES IN THE UNIVERSITY CURRICULUM.

This paper offers an analysis of a survey, conducted among faculty of universities on the topic of how communication, communication studies, and education are viewed today academia. With the changes taking place

education, the field is still somewhat «undefined–unidentified». While continuing discussions about communication and communication training are taking place, there are few empirical studies looking at the development of the discipline and communication education. With this in mind, the authors conducted a study to explore two questions: how educators view communication and communication studies; and how they view the need for communication education at the university level. A discussion of the results and the implications for research is given from a sociocultural perspective. This study provides initial insights into how academics express their views on communication and communication science – what language they use to discuss communication issues, what meanings they assign to the basic concepts and issues, and what cultural traditions and discourses inform their perspectives. Future research should broaden and diversify the sampling by engaging participants from other academic disciplines. Also, this study involves primarily the faculties of more traditional higher educational institutions representing the so-called psycho-pedagogical sector. It might be useful to extend this line of research to the faculties of more modern universities, representing new social departments and programs. As we can see from this study, institutional affiliations play a critical role in how different faculties conceptualize communication and view the prospects for communication research, and eventually for communication education. This analysis was undertaken from a sociocultural perspective: the empirical findings were analyzed in a broader cultural context to see how the expressed views resonate with broader cultural beliefs, practices, and traditions. This methodology can be useful to investigate other broad societal communication issues. Another important theme worth exploring within a sociocultural perspective is: how the existing social practices affect the development of communication disciplines in the country. We hope that the findings of this study, and the questions raised will serve as a stimulus for new empirically grounded interpretive and conceptual studies.

Key words: communication; communication studies (science); communication discipline; survey analysis; sociocultural perspective.

ДОЛИННИЙ Юрій Олексійович. СИСТЕМНИЙ ПІДХІД У ФОРМУВАННІ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ ДО РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ З ОБМЕЖЕНИМИ ФІЗИЧНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ

У статті розглянуто вітчизняні та іноземні літературні джерела системи підготовки фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями. Представлено зміст програми підготовки бакалавра з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями складається з навчальних дисциплін циклу загальної підготовки та фахового (професійно-практичного) циклу.

Ключові слова: система, підготовка, фахівці, фізичне виховання, реабілітація, обмеження.

ДОЛИННИЙ Юрий Алексеевич. СИСТЕМНЫЙ ПОДХОД В ФОРМИРОВАНИИ ГОТОВНОСТИ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО ФИЗИЧЕСКОМУ ВОСПИТАНИЮ И СПОРТУ К РЕАБИЛИТАЦИОННОЙ РАБОТЫ С ДЕТЬМИ С ОГРАНИЧЕННЫМИ ФИЗИЧЕСКИМИ ВОЗМОЖНОСТЯМИ

В статье рассмотрены отечественные и иностранные литературные источники системы подготовки специалистов по физическому воспитанию и спорту к реабилитационной работы с детьми с ограниченными физическими возможностями. Представлено содержание программы подготовки бакалавра по физическому воспитанию и спорту к реабилитационной работы с детьми с ограниченными физическими возможностями состоит из учебных дисциплин цикла общей подготовки и профессиональной (профессионально-практического) цикла.

Ключевые слова: система, подготовка, специалисты, физическое воспитание, реабилитация, ограничения.

DOLYNNYI Yuriy Olexeevich. A SYSTEMATIC APPROACH TO THE FORMATION OF READINESS OF FUTURE SPECIALISTS IN PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS TO REHABILITATION WORK WITH CHILDREN WITH DISABILITIES

The article considers domestic and foreign literary sources of the system of training specialists in physical education and sports to rehabilitation work with children with disabilities. The content of the programme: bachelor of physical education and sports to rehabilitation work with children with disabilities consists of teaching subjects cycle of General training and vocational (apprenticeship) cycle.

A systematic approach to the formation of readiness of future specialists in physical education and sports to rehabilitation work with children with disabilities is a priority issue and is under the comprehension of specialists in various branches of knowledge. There are two different approaches to understanding the problems of the system of continuous education (from rejection to main and possibly productive a single idea at the present stage).

The system of training of future specialists in physical education and sports to rehabilitation work with children with disabilities include: a baseline analysis; development of system training materials and technology of their use, and then reviewing and making the necessary adjustments; final examination and evaluation system. She is one of the basic methodological foundations, because it allows to represent the process of professional training on integrity with all the variety of relationships between its components, the efficiency of which depends on the ultimate goal to which it

is directed, and on its internal structure work with children with disabilities.

Key words: system, training specialists, physical education, rehabilitation, restrictions.

ЗОРОЧКИНА Тетяна Сергіївна. СУТНІСТЬ І ПРОВІДНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ У ХХ ст.

У статті розглядається сутність і провідні тенденції розвитку вищої педагогічної освіти у Великій Британії у ХХ ст. Визначено основні цілі вищої освіти Великої Британії. Розглянуто причини реформи методичної системи підготовки вчителів у Великій Британії. Висвітлено напрями освітніх реформ у цій країні.

Ключові слова: вища педагогічна освіта, Велика Британія, реформа, ВНЗ.

ЗОРОЧКИНА Татьяна Сергеевна. СУЩНОСТЬ И ВЕДУЩИЕ ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ ВЫСШЕГО ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ В ВЕЛИКОБРИТАНИИ В ХХ ст.

В статье рассматривается сущность и основные тенденции развития высшего педагогического образования в Великобритании в ХХ веке. Определены основные цели высшего образования Великобритании. Рассмотрены причины реформы методической системы подготовки учителей в Великобритании. Освещены направления образовательных реформ в этой стране.

Ключевые слова: высшее педагогическое образование, Великобритания, реформа, ВУЗОВ.

ZOROSHKINA Tetiana Sergiivna. ESSENCE AND CONDUCT TRENDS FOR HIGHER PEDAGOGICAL EDUCATION IN THE GREAT BRITAIN IN XX CENTURIES

The article examines the essence and leading tendencies of the development of higher pedagogical education in Great Britain in the twentieth century. The main goals of higher education in the Great Britain are determined. The reasons for reforming the methodical system of teacher training in the Great Britain are considered. The directions of educational reforms in this country are highlighted.

Changes in higher education in Great Britain have most affected pedagogical education and, above all, it was necessary to resolve the contradictions between the high demands made by English society towards teachers and the insufficient level of its professional training.

In this context, the Great Britain government has made every effort to extend the teacher's function in schools and to renew the initial level of education, to improve the training of teaching staff in general and to create a single educational space in the European Community.

Key words: higher pedagogical education, UK, reform, higher education.

КАПИТАН Тетяна Анатоліївна. ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У СЕРЕДНІЙ ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ

У статті розглянуто одну з основних форм мовленнєвого спілкування – діалогічне мовлення; доведено, що діалогічне мовлення є ефективним засобом навчання іноземної мови, сприяє активізації мовленнєвого матеріалу й формуванню мовленнєвих навичок; наголошено на спонтанності діалогічного мовлення, його емоційності та експресивності; з'ясовано, що діалогічне і монологічне мовлення характеризуються зверненістю, однак засвідчено, що діалогічне мовлення більш тісно, ніж монологічне, пов'язане із ситуацією спілкування.

Ключові слова: діалогічне мовлення, мовленнєві навички, емоційність, експресивність, ситуативність, спонтанність, спілкування, реплікування.

КАПИТАН Татьяна Анатольевна. ПРОБЛЕМЫ ФОРМИРОВАНИЯ НАВЫКОВ ДИАЛОГИЧЕСКОЙ РЕЧИ УЧАЩИХСЯ НА УРОКАХ НЕМЕЦКОГО ЯЗЫКА В СРЕДНЕЙ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ШКОЛЕ

В статье рассмотрена одна из главных форм речевого общения – диалогическая речь, которая представлена как эффективный способ обучения иностранному языку, а также как метод активизации речевого материала, формирования речевых навыков. Исследование подтверждает спонтанный характер диалогической речи, ее эмоциональность и экспрессивность. Специфика заключается в том, что диалогическая и монологическая речь характеризуются обращением, но диалогическая речь теснее, чем монологическая, связана с ситуацией общения.

Ключевые слова: диалогическая речь, языковые навыки, эмоциональность, экспрессивность, ситуативность, спонтанность, общение, реплицирование.

KAPITAN Tetiana Anatoliivna. PROBLEMS OF DEVELOPING PUPILS' DIALOGICAL SPEECH SKILLS AT GERMAN LESSONS IN SECONDARY SCHOOL

In the article considers the dialogue as one of the main forms of communication. The advantage of teaching foreign language oral speech is still given to dialogical speech.

Dialogue, as well as any other type of communication, is always motivated. It is formed during the conversation between two partners.

The feature of dialogical speech is also that it is more closely related to the situation than the monologue. The defining feature of a dialogue is its spontaneity, because the content of the conversation and its structure depend on

what the interlocutors say. Dialogue is characterized by emotionality and expressiveness.

The primary goal of learning a dialogical speech is to create a recipe for pupils in accordance with the purpose and conditions of communication.

Dialogical speech is an effective means of teaching a foreign language stirring up the speech material, as well as forming the skills of communication.

Keywords: dialogical speech, communication skills, emotionality, expressiveness, situation, spontaneity, communication, remarks.

КИСЛЕНКО Дмитро Петрович. ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТЬОГО ФАХІВЦЯ З ОХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА БЕЗПЕКИ ЗА ДОПОМОГУЮ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті розглянуто використання інформаційних технологій під час професійної підготовки майбутнього фахівця з охоронної діяльності. Автором детально досліджена необхідність використання мультимедійних засобів навчання під час підготовки професійної підготовки майбутнього фахівця з охоронної діяльності.

Ключові слова: мультимедійні засоби, професійна підготовка, майбутні фахівці з охоронної діяльності, інформаційно-комунікаційні технології.

КИСЛЕНКО Дмитрий Петрович. ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩЕГО СПЕЦИАЛИСТА ПО ОХРАННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ И БЕЗОПАСНОСТИ ПРИ ПОМОЩИ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ

В статье рассмотрено использование информационных технологий при профессиональной подготовке будущего специалиста по охранной деятельности. Автором подробно исследована необходимость использования мультимедийных средств обучения при подготовке профессиональной подготовки будущего специалиста по охранной деятельности.

Ключевые слова: мультимедийные средства, профессиональная подготовка, будущие специалисты по охранной деятельности, информационно-коммуникационные технологии.

KYSLENKO Dmytro Petrovich. PROFESSIONAL PREPARATION FOR THE FUTURE PROFITABILITY FOR SAFETY AND SECURITY FOR ADVANCED INFORMATION TECHNOLOGIES

The article considers the use of information technologies during the training of a future specialist in security activities. The author investigates in detail the necessity of using multimedia means of training during the training of a future specialist in security activities. Information resources have become the property of the development of civilization and at the same time a powerful factor in scientific and technological progress. Today, information and communication technologies, as a set of modern methods and means of obtaining and processing data, are transformed into a lever for improving the efficiency of the teaching and learning process and managing it. Taking into account the requirements of the present, the future specialist in security activities is obliged to master the basics of economic knowledge, to have a high general culture, to speak a foreign language, to show initiative, to be responsible, to seek self-improvement and self-education, to innovate, which is very important, to acquire skills of working with a computer technology.

The use of information and communication technologies in the field of education and directly in the activities of the future specialist in security activities becomes a general necessity. The introduction of information and communication technologies in the educational process will ensure the gradual transition of education to a new, high-quality level. Information and communication technologies have a positive impact on all components of the learning system: the purpose, content, methods and organizational forms of learning, and the means of teaching that allows solving complex and urgent tasks of pedagogy to ensure the development of intellectual, creative potential, analytical thinking and autonomy of teaching staff. To effectively modernize education and update the technical arsenal of training tools, it is necessary to optimize the implementation of state programs aimed at informatization, computerization and updating of the material and technical base, providing all the free access to the Internet.

Key words: multimedia means, professional training, future specialist in security activities, information and communication technologies.

КОРОБЕЙНИКОВА Тетяна Ігорівна. ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ДІАЛОГІЧНОМУ МОВЛЕННІ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ З ВИКОРИСТАННЯМ НАВЧАЛЬНОЇ КОМП'ЮТЕРНОЇ ПРОГРАМИ «WISE»

Стаття присвячена формуванню англomовної компетентності в діалогічному мовленні майбутніх перекладачів із використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Розглянуто основні дидактичні вимоги до електронних засобів навчання англійського діалогічного мовлення. Проаналізовано й описано структуру та зміст авторської навчальної комп'ютерної програми «WISE». Надано основні методичні рекомендації щодо використання розробленого електронного засобу в процесі викладання англійської мови для студентів першого курсу напрямку «Філологія». Окреслено перспективу вдосконалення та розширення розробленої навчальної комп'ютерної програми.

Ключові слова: англійська мова, діалогічне мовлення, електронний засіб, компетентність, навчальна

комп'ютерна програма, майбутній перекладач, самостійна робота.

КОРОБЕЙНИКОВА Тат'яна Игоревна. ФОРМИРОВАНИЯ АНГЛОЯЗЫЧНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ДИАЛОГИЧЕСКОЙ РЕЧИ БУДУЩИХ ПЕРЕВОДЧИКОВ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ОБУЧАЮЩЕЙ КОМПЬЮТЕРНОЙ ПРОГРАММЫ «WISE»

Статья посвящена формированию у будущих переводчиков англоязычной компетентности в диалогической речи с использованием информационно-коммуникационных технологий. Рассмотрены основные дидактические требования к электронным средствам обучения английской диалогической речи. Проанализированы и описаны структура и содержание авторской обучающей компьютерной программы «WISE». Даны основные методические рекомендации по использованию разработанного электронного средства в процессе преподавания английского языка для студентов первого курса направления «Филология». Автором намечены перспективы совершенствования и расширения разработанной обучающей компьютерной программы.

Ключевые слова: английский язык, будущий переводчик, диалогическая речь, электронное средство, компетентность, обучающая компьютерная программа, самостоятельная работа.

KOROBENIKOVA Tetiana Ihorivna. DEVELOPING OF ENGLISH COMPETENCE IN DIALOGICAL SPEECH OF FUTURE TRANSLATORS WITH THE USE OF AN EDUCATIONAL COMPUTER PROGRAM «WISE»

Today, in the era of information and communicative technologies, Ukrainian high education is considerably changing. The essence of the current situation is that all educational materials should be designed and selected to ensure both general educational needs and address the future professional concerns of the trainees. It means that one of the main goals is to foster in the trainees' power for self-evaluation and capacity for learning autonomy. The core of students' autonomy is their self-work which demands self-monitoring of own achievements, organising the process of learning in own speed, convenient time and place. What matters in such discrepant situation is the way in which the trainees are equipped with the range of educational materials for developing their capabilities as autonomous learners. The use of e-tools in teaching English is an integral part and an urgent requirement of modern education. One of the methods of self-work design is the use of virtual environment available in various formats, such as multimedia. All above mentioned requires specific educational computer programs. At present much has been done in the field of e-learning tools design for teaching foreign languages but using computer aid tools for future translators' training has not received all the attention it deserves. In this connection, the multimedia program «Watch, Interpret and Speak English (WISE)» has been designed for future translators. The purpose of «WISE» is developing of English competence in dialogical speech. Its structure is organized like a Website and the navigation includes two modules, six topics and rules for users. Four video-lessons represent each topic. Lessons are based on dialogues in audio or video recordings. Each lesson is organized according to four levels of dialogue teaching which include: listening/watching the model-dialogue, work with its structural components, reproduction of the model and its modification, then producing own dialogues. «WISE» replaces a teacher by monitoring students' achievements, giving them instructions for further actions and it is used as a partner in training conversations. Students can work with it on-line or off-line on the multimedia CD. Users can also choose the order of completing the tasks and decide what and how many times tasks should be completed. The use of this multimedia program and students' interactional skills in English and develops future translators' professional competence.

Keywords: English, dialogue, electronic tool, speech competence, educational computer program, future translator, self-work.

КОНДРАШОВ Микола Миколайович. МЕТОДОЛОГІЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

У статті розкриваються основні положення методології забезпечення якості професійної підготовки майбутніх фахівців у системі університетської освіти, розглядаються методологічні підходи, критерії і показники професійного становлення особистості у процесі управління навчальним процесом; конкретизуються сутність кожного підходу до організації професійної підготовки студентів і умови ефективної реалізації «Програми якості освіти», виявлення вузьких місць у практиці підготовки майбутніх фахівців і засобів їх подолання в навчальному процесі.

Ключові слова: методологія, методологічні підходи, управління, професійна підготовка, якість підготовки.

КОНДРАШОВ Николай Николаевич. МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ОБЕСПЕЧЕНИЯ КАЧЕСТВА ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ

В статье раскрываются методологические основы обеспечения качества профессиональной подготовки будущих специалистов в системе университетского образования, рассматриваются методологические подходы, критерии и показатели профессиональной подготовки студентов и условия эффективной реализации «Программы качества образования», выявляются причины узких мест в педагогической практике.

Ключевые слова: методология, методологические подходы, управление, профессиональная подготовка,

якість підготовки

KONDRASHOV Mikola Mikolajovych. METHODOLOGY OF MANAGING THE QUALITY OF FUTURE SPECIALISTS' TRAINING FOR PROFESSIONAL ACTIVITIES

In the article one of the strategic directions of increasing the effectiveness of quality management of future specialists' training for successful professional activities is the strengthening of the methodological foundations of the educational process, the set of methodological approaches to the organization of the educational process in higher education is theoretically justified. The purpose of the article is to substantiate the methodological foundations for managing the process of improving the quality of future specialists' training for professional activities in the system of university education.

To achieve the goal of the study, the implementation of tasks and hypothesis testing, a set of methods such as analysis and systematization of achievements in solving the problem, questioning, testing, interviews, pedagogical experiment to identify the effectiveness of a set of methodological approaches in improving the quality of training future specialists was used.

On the basis of the analysis of scientific literature, the essence of each methodological approach to the organization of educational process is revealed, the mechanisms of their realization in the educational process are concretized; the specific features of the personality-oriented, activity-creative, competent, content-procedural, event-situational, technological, simulation-game approaches, the mechanism for their implementation in professional training of students, the criteria and indicators of quality vocational training and the conditions for the effective implementation of the "Quality Program Education", the causes of bottlenecks in the practice of training future specialists and the means of overcoming them in the educational process are revealed.

The implementation of the set of methodological approaches in the educational process is the methodological basis of the strategy for improving the quality of management of future specialists' training for successful professional activities, a means of ensuring positive dynamics of students' successful achievements in teaching, which is possible only if the level of objectivity of this procedure is high. The perspective of solving the problem of improving the quality of future specialists' training necessitates the development of a toolkit for assessing the effectiveness of innovative approaches to providing the quality of higher education.

Keywords: methodology, methodological approaches, management, vocational training, quality of preparation.

ЛИСЕНКО Людмила Олександрівна. ОСОБЛИВОСТІ УКЛАДАННЯ АНОТАЦІЙ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ ДО СТАТЕЙ ГУМАНІТАРНОГО СПРЯМУВАННЯ

Стаття містить теоретичне обґрунтування мовних кліше для укладання анотацій англійською мовою до статей гуманітарного спрямування. Для анотацій англійською мовою до статей гуманітарного спрямування часто подають стандартні формулювання, однак вони можуть виражатися як оригінальні конструкції. Розглянуті типові мовні конструкції англійською мовою актуальні для різних жанрів наукових текстів.

Ключові слова: лінгвістичний аналіз тексту, професійний переклад, фаховий текст, мовне кліше, мовні конструкції анотацій, анотування статті, гуманітарні науки.

ЛЫСЕНКО Людмила Александровна. ОСОБЕННОСТИ СОСТАВЛЕНИЯ АННОТАЦИЙ НА АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКЕ К СТАТЬЯМ ГУМАНИТАРНОГО НАПРАВЛЕНИЯ

Статья содержит теоретическое обоснование языковых клише для заключения аннотаций английским языком к статьям гуманитарного устремления. Для аннотаций английским языком к статьям гуманитарного устремления часто подают стандартные формулировки, однако они могут выражаться как оригинальные конструкции. Рассмотрены типичные языковые конструкции английским языком актуальные для разных жанров научных текстов.

Ключевые слова: лингвистический анализ текста, профессиональный перевод, профессиональный текст, языковое клише, языковые конструкции аннотации, аннотирования статьи, гуманитарные науки.

LYSENKO Lyudmila Aleksandrovna. FEATURES OF WRITING ABSTRACTS IN ENGLISH OF ARTICLES HUMANITIES

Modern European educational space puts a task before scientists such, as a capture by them by a foreign language, and also knowledge of professional system of terms and acquisition of abilities to use the strictly specialized vocabulary in a professional sphere, that is sent to the common communication in productive situations, realization of scientific researches and publication of them, representation of the works in certain industry. Highly skilled specialists must be able to conclude professional texts and documents by English, to write business letters and others like that. Exactly humanitarian industries require the use of all adopted types of work. Specialists in the humanitarian field are standards of arbitrary communication, which are marked riches of vocabulary, ability to pass the business and scientific experience, wide-ranging and by illustrative presentation of works of history of question and modern state of his study.

The aim of this article consists in the theoretical ground of conclusion of lemmatas English to the articles of humanitarian aspiration.

For lemmatas to the articles of humanitarian aspiration often give standard formulations English, however they

can be expressed as original constructions.

Marked, that during the analysis of research, work or theoretical provision in English is used grammatical time of The Present Perfect Tense, which underlines the recent result attained by research. In those cases, when speech goes about the theory worked out by scientists in the past, then grammatical time is used The Past Simple (Indefinite) Tense. It is desirable, that there was sentinel accordance and of the same type of verbal forms in a few lines of text. Scientific terminology which is used in an annotation to the articles of humanitarian aspiration must answer the modern level of knowledge.

For writing of the articles and conclusion of lemmatas use the special constructions which allow effectively to structure English text English, and during translating of texts, to spare the special attention to the terms-word-combinations which shut out literal translation, id est transferred by the selection of variant-analogue. Typical language constructions are considered by English actual for the different genres of scientific texts.

Key words: linguistic analysis of text, professional translation, professional text, language cliché, language constructions of annotation, annotating of the article, humanitarian sciences.

НАЙДЬОНОВА Галина Георгіївна, ФУРДУЙ Ярослава Олегівна. ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

У пропонованій статті йдеться про необхідність формування в студентській молоді екологічної компетентності. Зазначені умови підвищення ефективності навчально-виховного процесу з формування екологічної компетентності особистості.

Ключові слова: компетентність, екологічна компетентність, технологія, педагогічні умови, тренінг.

НАЙДЁНОВА Галина Георгиевна, ФУРДУЙ Ярослава Олеговна. ФОРМИРОВАНИЕ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ

В предлагаемой статье говорится о необходимости формирования у каждой личности экологической компетентности. Указаны условия повышения эффективности учебно-воспитательного процесса по формированию экологической компетентности личности.

Ключевые слова: компетентность, экологическая компетентность, технология, педагогические условия, тренинг.

NAIDONOVA Halyna Heorhiivna, FURDUI Yaroslava Olehivna. FORMATION OF STUDENT YOUTH ECOLOGICAL COMPETENCE

The question of ecological competence of the individual has become rather topical recently. The process of creating conditions for improving expertise and practical skills in the sphere of interaction with Nature, as well as formation of axiological, non-pragmatic and responsible attitude to the environment, are of primary importance.

Ecological competence is viewed as the individual's ability to apply ecological expertise and acquired experience of axiological attitude to Nature in certain ecological situations in order to make relevant decisions, to take responsibility for them and to advocate one's socially significant ecological positions.

To teach a person to make relevant decisions in certain ecological situations, one must pay special attention to the formation of specific axiological checkpoints and individual skills of decision-making. Besides, an integral part of the process of educational activity is creation of required pedagogical conditions to form the individual's ecological competence. Such pedagogical factors can be divided into three groups: 1) social pedagogical; 2) psychological pedagogical; 3) operational pedagogical.

While compiling an individual syllabus for creating prospective teachers' ecological competence, we outline the following tasks: to extend, generalize and systematize the scientific expertise about the interaction between a person (society) and Nature, its intrinsic value, as well as social and personal significance acquired in studying various disciplines; to develop the skills to apply this expertise when teaching ecological advocacy to pupils; to introduce innovative technologies of teaching and upbringing; to master the methods of formation of pupils' ecological competence; to ensure high professional mobility.

Keywords: competence, environmental competence, technique, pedagogical conditions, training.

ОКОЛЬНИЧА Тетяна Володимирівна. ІСТОРИОГРАФІЯ ЕТНОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ Т. Г. ШЕВЧЕНКА ЯК ДЖЕРЕЛА ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ СХІДНИХ СЛОВ'ЯН

В публікації розкриваються п'ять основних етапів та напрями історіографії діяльності наукового товариства імені Т. Г. Шевченка та їх внесок у вивчення народної педагогіки наших пращурів.

Автор приходить до висновку, що етнографічні записи зроблені членами товариства розкривають різноманітні обряди, одяг, дитячі меблі, умови проживання, ігри, іграшки, участь дітей у громадському житті общини, що є основою для вивчення специфіки виховання дітей наших пращурів.

Ключові слова: етнографія, східні слов'яни, світ дитини, виховання, Етнографічне товариство імені Т. Г. Шевченка.

ОКОЛЬНИЧА Татьяна Владимировна. ИСТОРИОГРАФИЯ ЭТНОГРАФИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ НАУЧНОГО ОБЩЕСТВА ИМЕНИ Т. Г. ШЕВЧЕНКА КАК ИСТОЧНИКА ДЛЯ

ИЗУЧЕНИЯ ОСОБЕННОСТЕЙ ВОСПИТАНИЯ ДЕТЕЙ ВОСТОЧНЫХ СЛОВЯН

В публикации раскрываются пять основных этапов и направления историографии деятельности научного общества имени Т. Г. Шевченка и их вклад в изучение народной педагогики наших предков.

Автор приходит к выводу, что этнографические записи сделанные членами общества раскрывают разнообразные обряды, одежду, детскую мебель, условия проживания, игры, игрушки, участие детей в общественной жизни общины, что есть основой для изучения специфики воспитания детей наших предков.

Ключові слова: этнография, восточные славяне, мир ребенка, воспитание, Этнографическое общество имени Т. Г. Шевченка.

OKOLNYCHA Tetiana Volodymyrivna. HISTORIOGRAPHY OF ETHNOGRAPHIC RESEARCHES OF T. G. SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY AS SOURCES OF STUDYING PECULIARITIES OF CHILDREN EDUCATION OF THE EASTERN SLAVS

The publication reveals five main stages and directions of historiography of activity of the T. G. Shevchenko scientific society and their contribution to study of folk pedagogy of our ancestors. Self-knowledge of society is achieved through joint effort of various sciences, and above all the history of pedagogy and ethnography, the main task of which is to make objectively meaningful experience of the past a property of the present. It is solved by the efforts of many generations of scientists, being realized in the accumulation of actual knowledge about the past and in the diversification of its interpretation.

The author comes to a conclusion that ethnographic recordings made by the members of the society reveal various rituals, clothes, children's furniture, living conditions, games, toys, participation of children in community life, which is the basis for studying specifics of the children's upbringing of our ancestors.

Key words: ethnography, Eastern Slavs, world of child, education, T. G. Shevchenko ethnographic society.

ОЛЕКСЕНКО Олена Олексіївна. ПОЛІКУЛЬТУРНИЙ ПІДХІД ДО ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

У статті розкрито процес реалізації полікультурного підходу до викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах. На основі цілей і принципів окреслено зміст полікультурної компетентності майбутніх фахівців, що складається з мотиваційного, когнітивного та комунікативно-поведінкового компонентів. Закцентовано увагу на методах навчальної діяльності, що служать основою для розвитку вказаних компонентів.

Ключові слова: полікультурний підхід, викладання іноземних мов, вищі навчальні заклади, методи навчальної діяльності.

ОЛЕКСЕНКО Елена Алексеевна. ПОЛИКУЛЬТУРНЫЙ ПОДХОД К ОБУЧЕНИЮ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ

Статья посвящена процессу реализации поликультурного подхода к преподаванию иностранных языков в высших учебных заведениях. На основе целей и принципов описано содержание поликультурной компетентности будущих специалистов, которое состоит из мотивационного, когнитивного и коммуникативно-поведенческого компонентов. Раскрыты методы учебной деятельности, которые служат для развития указанных компонентов.

Ключевые слова: поликультурный подход, преподавание иностранных языков, высшие учебные заведения, методы учебной деятельности.

OLEKSENKO Olena Oleksiivna. MULTICULTURAL APPROACH TO TEACHING FOREIGN LANGUAGES IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

Multinationality of Ukraine creates special conditions for socialisation of representatives of various nationalities that stipulates the existence of multicultural educational environment. Such a language situation is a basis for multilingualism of a personality, as well as for realising the urgency of studying foreign languages that is not only a means of communication but also an instrument of learning the world, national and social cultures. According to the outlined goals and principles of the educational process the content of multicultural competence is defined that consists of motivational, cognitive, communicative and behaviour components. The multicultural approach by studying foreign languages is realised in the process of in-class forms of the educational activity. The key methods of the educational activity are considered. Thus, to develop the motivational component the role games «Merry-Go-Round», «Sincere Handshake», «First Impression» are used. To develop the cognitive component students are proposed to compare cultures to an iceberg, analyse cultural dimensions, role-play «Collaging». Communicative and behaviour component is developed through such games as «I am perfect», «Double Interpretation», «Etic-Approach» and others. The multicultural approach directs students' activity at training for multicultural interaction, forms experience of socio-cultural communication. Acquiring skills to analyse communicative situations, controlling communicative behaviour as well as forming speech culture is a solid ground for students to become subjects of a dialogue communication in the multicultural world.

Keywords: multicultural approach, teaching foreign languages, higher educational institutions, methods of educational activity.

ОЛІЙНИК Олег Миколайович, МАЛАХОВА Жанна Володимирівна. КОРЕКЦІЙНО-КОМПЕНСАТОРНИЙ ВПЛИВ ЗАСОБІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В ПРОЦЕСІ РЕАБІЛІТАЦІЇ ШКОЛЯРІВ З РОЗЛАДОМ МОВЛЕННЯ

У статті розкрито вітчизняні та іноземні літературні джерела у напрямку корекційно - компенсаторного впливу засобів фізичної культури в процесі реабілітації школярів з розладами мовлення. Розглянуті наукові питання розвитку методів корекції і компенсації рухової сфери, лікувальної фізичної культури, фізичної і соціальної реабілітації дітей та дорослих із складними сенсорними порушеннями, в тому числі із порушеннями мовленнєвого апарата

Ключові слова: корекція, діти, розлад мовлення, компенсаторний вплив, фізична культура, реабілітація.

ОЛЕЙНИК Олег Николаевич, МАЛАХОВА Жанна Владимировна. КОРРЕКЦИОННО-КОМПЕНСАТОРНЫЙ ВЛИЯНИЕ СРЕДСТВ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ В ПРОЦЕССЕ РЕАБИЛИТАЦИИ ШКОЛЬНИКОВ С РАССТРОЙСТВОМ РЕЧИ

В статье раскрыты отечественные и иностранные литературные источники в направлении коррекционно-компенсаторного воздействия средств физической культуры в процессе реабилитации школьников с нарушениями речи. Рассмотрены научные вопросы развития методов коррекции и компенсации двигательной сферы, лечебной физической культуры, физической и социальной реабилитации детей и взрослых со сложными сенсорными нарушениями, в том числе с нарушениями речевого аппарата

Ключевые слова: коррекция, дети, расстройство речи, компенсаторный влияние, физическая реабилитация.

OLIYNYK Oleg Nikolayevich, MALAKHOVA Janna Volodymyrivna. REMEDIAL AND COMPENSATORY INFLUENCE OF FACILITIES OF PHYSICAL CULTURE IN THE PROCESS OF REHABILITATION OF STUDENTS WITH SPEECH DISORDER

The article describes the domestic and foreign literary sources in the direction of the correctional and compensatory effects of physical culture in the process of rehabilitation of students with speech disorders. Reviewed the scientific development of methods of correction and compensation of the motor areas, therapeutic physical culture, physical and social rehabilitation of children and adults with complex sensory impairments, including disorders of the vocal apparatus. At the present stage of psychological and physiological knowledge, and the whole aspect of corrective-compensatory work requires a correct assessment of higher nervous activity in the process of physical and social rehabilitation. It is known that in the human brain there are two systems which are in reciprocal relations and operated in crevalcore mode: a) the activation system of motor skills, b) decontamination system motility. While proprioception and extracare is stimulateme system activation ntercept system decontamination. The dominant role in the activation of the system belongs to proprioception which is not limited to activation of only the locomotor system but also on the mechanism of motor-visceral reflexes causes a natural changes of the cardiovascular, respiratory, etc. systems that ensure compliance with specific muscle work, exercise, and loads correctional.

So, in the correctional compensatory work, special attention had to be paid to the normalization of motor-visceral reflexes on the basis of which gradually formed adaptation mechanisms to applied physical loads of different power, volume, and rehabilitative orientation. This follows from the fact that the main effect of exercise is neurotrophic mechanism that regulate not only somatic and vegetative functions, but also a huge complex mental processes, which are extremely important in the practice of corrective-compensatory work.

Key words: growth, children, speech disorder, compensatory effect, physical culture, rehabilitation.

ПОЛЯКОВА Ганна Анатоліївна. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ

Розглядається система соціально-психологічних досліджень освітнього середовища у закладі вищої освіти, яка виконує функцію інформаційно-аналітичного супроводу для розв'язання завдань досягнення стандартів якості освіти у національному та європейському просторі вищої освіти. Розкривається її структура та зміст, а саме: цілі, змістовні концепти, особливості організації, підходи до вивчення результатів освіти. Актуалізується її значення для менеджменту якості у закладі вищої освіти.

Ключові слова: освітнє середовище закладу вищої освіти, якість освіти, соціально-психологічні дослідження, забезпечення якості освіти.

ПОЛЯКОВА Анна Анатольевна. СОЦИАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЫ УЧРЕЖДЕНИЯ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ В КОНТЕКСТЕ ОБЕСПЕЧЕНИЯ КАЧЕСТВА

Рассматривается система социально-психологических исследований образовательной среды учреждения высшего образования, которая выполняет функцию информационно-аналитического сопровождения для решения задач внутреннего обеспечения качества. Раскрывается ее структура и содержание, а именно: цели, содержательные концепты, особенности организации организации, подходы к изучению результатов образования. Актуализируется ее значение для менеджмента качества в учреждении высшего образования.

Ключевые слова: образовательная среда учреждения высшего образования, качество образования,

социально-психологические исследования, обеспечение качества образования.

POLYKOVA Ganna. SOCIAL-PSYCHOLOGICAL STUDIES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS EDUCATIONAL ENVIRONMENT IN THE CONTEXT OF QUALITY ASSURANCE

Ensuring the education quality is one of the priority areas of higher education development. To manage quality, it is necessary to have a set of tools for obtaining reliable information about the functioning of its subsystems of higher education institutions, in particular the educational environment. Social-psychological phenomena processes research, states, subjects, factors of changes in the educational environment play the role of information analysis support for quality assurance in higher educational institutions. The purpose of the article is to substantiate and present the social-psychological system studies of the higher educational institution educational environment for solving the tasks in achieving the education quality standards in the national and European higher education environment. Considering such concepts as «educational environment quality», «education quality», «quality assurance» their relationship and interdependence can be monitored. The basis of these concepts are the following characteristics: quality of objectives, quality of processes, quality of conditions, quality of results.

The essence of the higher education institution educational environment is defined as the presence of favourable conditions, opportunities, factors for supporting students in their educational aims, personal and professional development. In the context of internal quality assurance, structural components of the educational environment are also constructed, namely: value-oriented, social-psychological, content-methodical, organizational-active, informative-communicative, spatially-objective.

The purposeful construction of social psychological research system in higher education institutions allows to get a coherent idea of the educational environment quality understanding, its impact on the results of phased personal and professional students' development and the subsequent success of graduates, to identify strong and weak positions. The obtained information allows to make predictions and learning events in order to improve the education quality.

Key words: educational environment of higher education institutions, quality of education, social-psychological research, education quality assurance.

ПРИЙМАК Сергій Георгійович. МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗМУ СТУДЕНТІВ, ЩО СПЕЦІАЛІЗУЮТЬСЯ У ВОЛЕЙБОЛІ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ІГРОВОГО АМПЛУА

Метою дослідження було вивчення морфофункціональних особливостей організму студентів, що спеціалізуються у волейболі в залежності від ігрового амплуа. Методи дослідження: соматометрія, спектральний аналіз ритму серця, фотоплетизмографія, методи статистичного аналізу. Для гравців передньої лінії атаки специфічним є гіперстенічний тип тіло будови, тонус судин обумовлений впливом центральних (симпатичних) і гуморальних механізмів регуляції на тлі високого рівня активності парасимпатичної ланки регуляції серцевого ритму. Для гравців задньої лінії атаки та оборони тип тілобудови – нормостенічний. У них спостерігається відносно високий рівень ригідності судин, парасимпатична регуляція судинного тону. Для «універсальних» гравців відмінності поєднуються в тій або іншій мірі, притаманних гравцям лінії атаки та оборони і знаходяться в межах середніх значень описових ознак студентів-волейболістів.

Ключові слова: освітній процес, студенти, соматотип, серцево-судинна система.

ПРИЙМАК Сергей Георгиевич. МОРФОФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ ОСОБЕННОСТИ ОРГАНИЗМА СТУДЕНТОВ, КОТОРЫЕ СПЕЦИАЛИЗИРУЮТСЯ В ВОЛЕЙБОЛЕ В ЗАВИСИМОСТИ ОТ ИГРОВОГО АМПЛУА

Целью исследования было изучение морфофункциональных особенностей организма студентов, специализирующихся в волейболе в зависимости от игрового амплуа. Методы исследования: соматометрия, спектральный анализ ритма сердца, фотоплетизмография, методы статистического анализа. Для игроков передней линии атаки специфическим является гиперстенический тип телосложения, тонус сосудов обусловлен влиянием центральных (симпатических) и гуморальных механизмов регуляции на фоне высокого уровня активности парасимпатической звена регуляции сердечного ритма. Для игроков задней линии атаки и обороны тип телосложения - нормостенический. У них наблюдается относительно высокий уровень ригидности сосудов, парасимпатическая регуляция сосудистого тонуса. Для «универсальных» игроков различия сочетаются в той или иной степени, присущих игрокам линии атаки и обороны и находятся в пределах средних значений описательных признаков студентов-волейболистов.

Ключевые слова: образовательный процесс, студенты, соматотип, сердечно-сосудистая система.

PRIJMAK Sergiy Georgijovich. MORPHOFUNCTIONAL SPECIAL FEATURES OF THE ORGANISM OF STUDENTS SPECIFIED IN VOLLEYBOL IN DEPENDENCE FROM GAMBLING AMPLOY

The purpose of the study was to study the morphofunctional features of the body of students, specializing in volleyball, depending on the playing role. Methods of research: somatometry, spectral analysis of heart rhythm, photoplethysmography, statistical analysis methods. The success of the implementation of the genetic program directly depends on the phenotypic load, which intensifies in the case of a properly selected methodological provision of training and, conversely, depressing in cases of neglect of the individual characteristics of the body of student-athletes. For volleyball players of different game roles there are differences that reflect the nature of sports and pedagogical

activities, in particular for players of the front line of attack (central blocking, diagonal attackers) at high values of the Kettle index are characterized by low values of the index, narrow chest, high location of the center of gravity of the body, elongated limbs, type of body structure - hypersthetic. The vascular tone, to a greater extent, is due to the influence of central (sympathetic) and humoral regulation mechanisms against the background of a high level of parasympathetic activity of the regulation of the cardiac rhythm. For the players of the back line of attack and defense (extreme attackers, libero), with the mean values of the Kettle index, relatively high values of the strength of the extensors of the back, a relatively broad chest, a low location of the center of gravity of the body, and the type of body structure - normosthenic are characteristic. They have a relatively high level of rigidity of vessels, parasympathetic regulation of vascular tone. For «universal» players (connecting) differences are combined in one or another degree, inherent to the players of the line of attack and defense, and are within the mean values of the descriptive features of students-volleyball players.

Taking into account the above-mentioned regularities of functional activity of the activity will allow teachers, trainers, and specialists in physical culture to optimize the process of sporting and pedagogical preparation of student youth in accordance with the peculiarities of somatotype, functional state of the cardiovascular system and playing roles. Prospects for further exploration in this direction are aimed at determining the level of informative morphofunctional characteristics of the body of students in accordance with the success of the implementation of professional activities, in particular sports, depending on the role of the game.

Key words: educational process, students, somatotype, cardiovascular system.

СЕРГЄЄВА Оксана Володимирівна. ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

Стаття присвячена проблемам формування перекладацької компетенції у професійній підготовці майбутнього перекладача. Акцентовано увагу на визначенні перекладацької компетенції, розглядаються її структура, зміст та специфіка. Автор визначає основні навички та уміння, якими має оволодіти студент в процесі формування професійної перекладацької компетенції, а також розглядає питання, пов'язані з навчанням різних видів усного та письмового перекладу.

Ключові слова: переклад, перекладач, професійна підготовка, перекладацька компетенція, метод навчання.

СЕРГЕЕВА Оксана Владимировна. ПРОЦЕСС ФОРМИРОВАНИЯ ПЕРЕВОДЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНЦИИ БУДУЩИХ ПЕРЕВОДЧИКОВ

Статья посвящена проблемам формирования переводческой компетенции в профессиональной подготовке будущего переводчика. Акцентировано внимание на определении переводческой компетенции, рассматриваются ее структура, содержание и специфика. Автор определяет основные навыки и умения, которыми должен овладеть студент в процессе формирования профессиональной переводческой компетенции, а также рассматривает вопросы, связанные с обучением различных видов устного и письменного перевода.

Ключевые слова: перевод, переводчик, профессиональная подготовка, переводческая компетенция, метод обучения.

SERGEIEVA Oksana Volodymyrivna. THE PROCESS OF FORMATION OF TRANSLATION AND INTERPRETING COMPETENCE OF FUTURE TRANSLATORS / INTERPRETERS

The article is devoted to the problems of formation of translation and interpreting competence in professional training of future translators /interpreters. The article gives a definition of competence, analyses its structure, content and specific character. It investigates the methodological preconditions for interpreting and translation competence formation with regard to professional requirements. The author defines the key skills and abilities student has to acquire in the process of professional competence formation. Translation is a difficult skill which must be done well in order to be productive and rewarding. Learners and teachers not only have to take into account meaning but also a range of other issues, including form, register, style, and idiom. This is not easy, but too many translation activities rely on it being done well. The author examines issues related to the teaching of various types of oral and written translation. The author finds out that there is a number of important differences between oral consecutive and written translation, and therefore the method of their training differs substantially.

Key words: translation, interpreting, translator/interpreter, professional training, competence, method of teaching.

СМІРНОВА Ліна Леонідівна. ПЕРЕКЛАД ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА БІЛІНГВАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Стаття присвячена питанням ефективного використання перекладу в контексті реалізації засад білінгвальної освіти. У розрізі проблеми розглянуто основні характеристики перекладу, його класифікації. Запропоновано ефективні підходи формування навичок перекладу у студентів, які сприяють розвитку білінгвальності.

Ключові слова: білінгвальна освіта, переклад, комунікативна стратегія, класифікація методів перекладу, металінгвістичні знання.

СМИРНОВА Лина Леонидовна. ПЕРЕВОД КАК ВАЖНАЯ СОСТАВЛЯЮЩАЯ БИЛИНГВАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ.

Статья посвящена вопросам эффективного использования перевода в контексте реализации принципов билингвального образования. В разрезе проблемы рассмотрены основные характеристики перевода, его классификации. Предложены эффективные подходы формирования навыков перевода у студентов, которые содействуют развитию билингвальности.

Ключевые слова: билингвальное образование, перевод, коммуникативная стратегия, классификация методов перевода, металингвистические знания.

SMIRNOVA Lina Leonidivna. TRANSLATION AS A CONSTITUENT PART OF BILINGUAL EDUCATION

Teaching translation is considered to be a necessary step for the formation of students' bilingual skills. With regard to the translation process, systematic accumulation of knowledge and skills gradually leads not only to students' high leveled perception of professional subtleties of the content of the text, but at the same time to a deeper understanding of cross-cultural and bilingual features.

It should be noted that the outdated today is the attitude of the teacher of a foreign language to the translation as a mere multi-step process of processing professional information. Thus, we consider it inappropriate to reduce the translation process to the mechanical finding of interlingual correspondences. Translation is different from other types of speech activity that is carried out in terms of bilingualism. Mastering a foreign language vocabulary creates a need for students to enhance the knowledge in specialty.

According to Vinay and Darbelnet's classification there are seven basic procedures operating on three levels of style: lexis, distribution (morphology and syntax) and message. The procedures were classified as direct (or literal) or oblique, to coincide with their distinction between direct (or literal) and oblique translation. At the same time, from the point of view of bilingual education, mastering such communication strategy as translation, the use of appropriate planning stages of the session and translation levels gains a new important evaluation.

Translation is considered as a special type of speech activity and a special form of communication with the use of two languages and can be determined as such having the essential role and place in the system of bilingual education.

Key words: bilingual education, translation, communication strategy, classification of translation techniques, metalinguistic knowledge.

ЧЕРЕДНИЧЕНКО Наталя Юрївна. ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНЦІЯ ВЧИТЕЛІВ ПРОФІЛЬНИХ КЛАСІВ КРАЇН БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ

В даній статті розглядаються теоретичні основи підвищення професійної компетенції вчителів профільних класів у країнах Болонського процесу. Якість вищої освіти в контексті Болонського процесу є основою створення Європейського простору вищої освіти. Досвід організації підготовки вчителів профільних класів в країнах Болонського процесу є цінним джерелом для вдумливого осмислення і вивчення його позитивних аспектів, що важливо в умовах формування єдиного світового освітнього простору.

Ключові слова: професійна компетентність, вчителі профільних класів, країни Болонського процесу, ідеологія професіоналізму.

CHEREDNICHENKO Natalya Yuriivna. ПРОФЕСІОНАЛЬНА КОМПЕТЕНЦІЯ УЧИТЕЛІВ ПРОФІЛЬНИХ КЛАСІВ СТРАН БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ

В данной статье рассматриваются теоретические основы повышения профессиональной компетенции учителей профильных классов в странах Болонского процесса. Качество высшего образования в контексте Болонского процесса является основой создания Европейского пространства высшего образования. Опыт организации подготовки учителей профильных классов в странах Болонского процесса является ценным источником для вдумливого осмысления и изучения его позитивных аспектов, что немаловажно в условиях формирования единого мирового образовательного пространства.

Ключевые слова: профессиональная компетентность, учителя профильных классов, страны Болонского процесса, идеология професіоналізму.

CHEREDNICHENKO Natalya Yuriivna. PROFESSIONAL COMPETENCE OF TEACHERS OF PROFESSION-ORIENTED CLASSES OF THE BALLOGNA PROCESS COUNTRIES

The article deals with theoretical basis of increasing of professional competence of teachers of profession-oriented classes in the countries of the Bologna process. The quality of higher education in the context of the Bologna process is the basis for the creation of the European Higher Education Area. The experience of the organization of teacher training for profession-oriented classes in the Bologna process countries is a valuable source for thoughtful reflection and the study of its positive aspects, which is important in the formation of integrated world educational space.

Most of the analyzed studies emphasize the need for academic education in addition to professional training and professional development for teachers. From teachers of profession-oriented classes European society expects a solid content knowledge of a subject and adequate training sufficient to understand a child and help her to gain an integrated general education, professional training and academic orientation. In order for the level of professional

competence to be high, fruitful cooperation between individuals, schools, universities and society is needed. Among the strongest factors that influence the understanding of teachers of profession-oriented classes of the purpose of their professional activities is the ideology of professionalism. Teacher of profession-oriented classes chooses appropriate techniques and technologies to convey students necessary knowledge. Teachers of profession-oriented classes should have the highest possible qualifications, meet the requirements and be interested in teacher's profession. They must cultivate the right attitude, be faithful and professionally fit. This will help them to successfully teach today's children who will become masters of the world tomorrow.

Keywords: professional competence, teachers of profession-oriented classes, countries of the Bologna process, ideology of professionalism.

ЧИЧУК Антоніна Петрівна. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СТАНУ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УНІВЕРСИТЕТАХ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ТА УКРАЇНИ (НА ПРИКЛАДІ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ І ПРОГРАМ НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ «ПОЧАТКОВА ОСВІТА»)

Ми поставили за мету у статті виділити в освітніх системах Великої Британії і України те загальне, яке характерне для системи освіти країн, що аналізуються, але головне – визначити те особливе, притаманне британському способу організації освітньої системи, виявити прогресивні ідеї досвіду, які можуть бути використані для вдосконалення української системи освіти.

З метою з'ясування питання сучасного стану підготовки вчителя початкової школи проаналізовано навчальні плани і програми напряму підготовки «Початкова освіта» ВНЗ України та британських університетів.

Ключові слова: підготовка вчителів, початкова школа, плани і програми напряму підготовки «Початкова освіта», британські університети, українська система освіти.

ЧИЧУК Антоніна Петрівна. СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ СОСТОЯНИЯ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ В УНИВЕРСИТЕТАХ ВЕЛИКОБРИТАНИИ И УКРАИНЫ (НА ПРИМЕРЕ УЧЕБНЫХ ПЛАНОВ И ПРОГРАММ НАПРАВЛЕНИЯ ПОДГОТОВКИ «НАЧАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ»)

Мы поставили цель в статье выделить в образовательных системах Великобритании и Украины то общее, которое характерно для системы образования стран анализируются, но главное - определить то особенное, присущее британском способа организации образовательной системы, выявить прогрессивные идеи опыта, которые могут быть использованы для совершенствования украинской системы образования.

С целью выяснения вопроса современного состояния подготовки учителя начальной школы проанализированы учебные планы и программы направления подготовки «Начальное образование» вузов Украины и британских университетов.

Ключевые слова: подготовка учителей, начальная школа, планы и программы направления подготовки «Начальное образование», британские университеты, украинская система образования.

CHYCHUK Antonina Petrivna. COMPARATIVE ANALYSIS OF THE STUDY FUTURE TEACHERS IN THE PRIMARY SCHOOL AT THE UNIVERSITIES OF THE GREAT BRITAIN AND UKRAINE (IN THE EXAMPLE OF THE EDUCATIONAL PLANS AND PROGRAMS OF PRE-PREPARATION «INITIAL EDUCATION»)

We have set ourselves in the educational systems of Great Britain and Ukraine the general that characterizes the educational system of the countries being analyzed, but the main thing is to identify the particular, inherent in the British way of organizing the educational system, to identify progressive ideas of experience that can be used to improve it. the Ukrainian system of education.

In order to find out the current state of primary school teacher training, we will analyze the curricula and programs of the direction of training «Primary Education» of the University of Ukraine and taught Great Britain.

The British system of teacher training for work in the school has a number of fundamental and positive differences from the Ukrainian one. In particular, a much larger number of hours is allocated for scientific work, teaching of ecological disciplines, which, according to the author, allows teachers to prepare and formulate an ecological world at a higher level.

We have also reviewed the curricula in the field of pedagogical education at the universities of Ukraine and the United Kingdom in order to compare the content of education and the ways of achieving the goals of education and training of future primary school teachers in accordance with their individual needs, interests and opportunities.

Keywords: Teacher Training, Elementary School, Initial Education Training Plans and Programs, British Universities, Ukrainian Education System

ГУРАЛЬНИК Наталія Павлівна. ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИЧНИЙ КОНТЕКСТІ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ

В історичному контексті взаємодія Польщі та України в освітньому просторі проявлялась у діяльності окремих особистостей (у фортепіанній школі простежується прямий зв'язок між професійними музичними школами (наприклад, фортепіанними школами Ф. Шопена та В. Барвінського); між загальноосвітніми музичним система (застосування в обох країнах освітніх систем Ж. Далькроза); сучасним обміном науково-

дослідними досягненнями з низки польських та українських музично-педагогічних напрацювань), які висвітлюються у друкованих працях, оприлюднюються в доповідях під час роботи науково-практичних конференцій тощо.

Ключові слова: музична освіта, польсько-український історичний контекст, фортепіанна школа.

ГУРАЛЬНИК Наталья Павловна. ПОЛЬСЬКО-УКРАИНСКИЙ ИСТОРИЧЕСКИЙ КОНТЕКСТ МУЗЫКАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

В историческом контексте взаимодействие Польши и Украины в образовательном пространстве проявлялось в деятельности отдельных личностей (в фортепианной школе прослеживается прямая связь между профессиональными музыкальными школами (например, фортепианными школами Ф. Шопена и В. Барвинского); между общеобразовательными музыкальными системами (использование в обеих странах образовательных систем Ж. Далькроза); между современным обменом научно-исследовательскими достижениями в некоторых польских и украинских музыкально-педагогических наработках), которые отражаются в публикациях, докладах во время работы научно-практических конференций, другое.

Ключевые слова: музыкальное образование, польско-украинский исторический контекст, фортепианная школа.

GURALNYK Nataliia Pavlivna. POLISH-UKRAINIAN HISTORICAL CONTEXT OF MUSIC EDUCATION

Within historical context the Polish-Ukrainian interaction in educational domain was being revealed via individuals' activity (at pianoforte schools the straightforward connection between professional music schools (e.g. Frederic Chopin pianoforte school and Vasyl Barvynskiy pianoforte school) is being observed; between comprehensive educational music systems (the implementation of Emile Jaques-Dalcroze's educational systems in both countries); contemporary interchange of scientific and research achievements in the field of Polish and Ukrainian musical and pedagogical preliminary studies); the best practices are being covered in published works, made public in speeches/reports during scientific and practical conferences' activity.

The processes of artistic educational stabilisation within European domain depend on the vigorous activity of art-pedagogy representatives, artistic and music education luminaries being referred to. Poland and Ukraine play a significant role among them. The interaction of the countries had started long ago, was actively evolving throughout the recent centuries and is currently being developed; it has direct impact on the formation and functioning of various music schools, pianoforte ones in particular; music and educational systems of professional and comprehensive education.

The purpose of the article lies in revealing similar ways of the development and interaction of Polish and Ukrainian music schools, pianoforte ones in particular; these tendencies are being observed within the aspect of school founders' activity, that is most pronounced at Vasyl Barvynskiy pianoforte school.

Conclusions and perspectives of further research of the trend involve the fact that Ukrainian historical context of comprehensive and professional music education is being revealed via identifying similar ways of the development and interaction of Polish and Ukrainian music schools (the case study of pianoforte one), within the aspect of school founders' activity. The significant and fruitful manifestation of such interaction as well as its remarkable extension within historical perspective is Vasyl Barvynskiy pianoforte school. The important and productive way of interaction of the countries' art-pedagogy is the development of content of youth's comprehensive music education.

The perspectives of further absorption and expansion of Polish-Ukrainian interaction involve not only the domain of mutual musical and awareness-raising, pedagogical and methodological activity, but also research efforts of young scholars within the field of music and pedagogical science.

In the process of brief overview of this type of Polish and Ukrainian musicians' activity, it is worth mentioning that it embraces the following subtypes: concert performance (solo, ensemble, within orchestra and choir groups, chamber performance); concert lectures (monographic performances with short verbal essays, characteristics of the music pieces being performed or composers' creative skills); the lecturing activity of music and pedagogical institution students in front of various-aged audience with different preferences); historical demonstrations (the rare manifestation of concert and performance potential of art and music school leaders who introduced a great many compositions to the audience); professional/vocational contests (Frederic Chopin Contest, Volodymyr Horovyts Contest, etc., that represented the artistic rendering of musical compositions not only during competition performances, but also rendering music pieces for the audience from various countries after being awarded).

Keywords: music education, Polish-Ukrainian historical context, pianoforte school.

БУР'ЯНОВАТИЙ Олександр Миколайович, КОВАЛЬОВА Юлія Анатоліївна. ФОРМУВАННЯ РУХОВИХ ЯКОСТЕЙ У СТУДЕНТІВ І КУРСУ НЕСПЕЦІАЛЬНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ, ЩО ЗАЙМАЮТЬСЯ ВІЙСЬКОВО-СПОРТИВНИМ БАГАТОБОРСТВОМ У ГРУПІ ПОЧАТКОВОЇ ПІДГОТОВКИ

У статті розглянуто педагогічну проблему процесу формування рухових якостей у студентів І курсу неспеціальних факультетів під час занять військово-спортивним багатоборством у групі початкової підготовки. Проаналізовано стан проблеми координаційних здібностей; поняття «рухова координація» та її структурних компонентів в підготовці студентів.

Ключові слова: рухові якості, початкова підготовка, рухова навичка, координаційні здібності, рухова координація, військово-спортивне багатоборство.

БУР'ЯНОВАТЫЙ Александр Николаевич, КОВАЛЕВА Юлия Анатоліевна. ФОРМИРОВАНИЕ ДВИГАТЕЛЬНЫХ КАЧЕСТВ У СТУДЕНТОВ І КУРСА НЕСПЕЦИАЛЬНЫХ ФАКУЛЬТЕТОВ, КОТОРЫЕ ЗАНИМАЮТСЯ ВОЕННО-СПОРТИВНЫМ МНОГОБОРЬЕМ В ГРУПЕ НАЧАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ

В статье рассмотрена педагогическая проблема процесса формирования двигательных качества студентов І курса неспециальных факультетов во время занятий военно-спортивным многоборьем.

Проанализировано состояние проблемы координационных способностей; понятие «двигательная координация» и ее структурные компоненты в подготовке студентов.

Ключевые слова: двигательные качества, начальная подготовка, двигательный навык, координационные способности, двигательная координация, военно-спортивное многоборье.

BURYANOVATYI Oleksander Mykolajovych, KOVAL'OVA Uliya Anatoliivna. FORMING MULTIPLE QUALITY FOR STUDENTS 1 COURSE OF NON-SOCIAL FACULTIES EMPOWERED IN THE DEPARTMENT OF MILITARY-SPORT PENTATHLON IN THE INITIAL TRAINING GROUPS

One of the main aspects during the military-sport pentathlon training for students of the first year of non-specialty faculties in the group of initial training is the development and improvement of motor qualities, which depend not only on their physical abilities, but also on the level of technical training and craftsmanship. In the system of theory and method of physical education, physical training is the most studied and well-developed branch, but eventually it is also realized in military-sports all-round simultaneously with the identification of coordination abilities. A lot of attention has been paid to the study of coordination of movements and clarification of the terms «coordination abilities», «motor coordination» in recent years research. However, the analysis of scientific and methodological literature has revealed that today there is no consensus on the precise definition of motor coordination.

In the practice of military sports all-round training and training are often carried out by the method of repeated repetition of specific exercises and technical and tactical complexes, that is, in fact, competitive exercises, which reduces the quality of their assimilation. The formation of motor skills is very important for training, which allows you to look at the general state of motor coordination of the student to this sporting activity.

However, there are no scientific and methodological developments that cover all aspects of the formation of coordination abilities in military-sport pentathlon, so this problem is especially relevant and requires careful study and study.

The article deals with the pedagogical problem of the process of formation of the motor qualities of students of the first year of non-specialized faculties during military-sport pentathlon classes. The state of the problem of coordination abilities is analyzed; the concept of «motor coordination» and its structural components in the preparation of students.

Key words: motor skills, initial training, motor skills, coordination abilities, motor coordination, military-sport pentathlon.

ГРИВКОВА Олена Яківна. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ НА ЗАСАДАХ ГЕНДЕРНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ У НІМЕЧЧИНІ

У статті розглянуті особливості організації професійної підготовки вчителів математики на засадах гендерно-орієнтованого підходу у Німеччині; акцентовано увагу на визначенні гендерної компетентності як однієї з ключових компетентностей в освіті; представлено концепцію модульного курсу «Математика, школа і гендер».

Ключові слова: гендерно-сенситивне викладання математики; гендерна компетентність; модульний курс; професійна підготовка вчителів математики у Німеччині.

ГРИВКОВА Елена Яковлевна. ОСОБЕННОСТИ ОРГАНИЗАЦИИ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ УЧИТЕЛЕЙ МАТЕМАТИКИ НА ОСНОВЕ ГЕНДЕРНО-ОРИЕНТИРОВАННОГО ПОДХОДА В ГЕРМАНИИ

В статье рассмотрены особенности организации профессиональной подготовки учителей математики на основе гендерно-ориентированного подхода в Германии; акцентировано внимание на определении гендерной компетентности как одной из ключевых компетентностей в образовании; представлена концепция модульного курса «Математика, школа и гендер».

Ключевые слова: гендерно-сенситивное преподавание математики; гендерная компетентность; модульный курс; профессиональная подготовка учителей математики в Германии.

HRYVKOVA Olena Yakivna. PECULIARITIES OF THE ORGANIZATION OF PROFESSIONAL TRAINING OF MATHEMATICS TEACHERS ON THE BASIS OF GENDER-ORIENTED APPROACH IN GERMANY

Recently, the issue of gender equality, i.e. the provision of equal rights and equal opportunities for the representatives of both genders, and the formation of new, egalitarian relationships between men and women has become a priority all over the modern world and acts as an indicator of a truly democratic society. Currently, the issue of integration of the results of gender research into the curricula of the multilevel system of professional training of future mathematics teachers is of great importance in Germany.

The article deals with the peculiarities of the organization of professional training of mathematics teachers on the basis of a gender-oriented approach in Germany. Special attention is paid to the concept of the module course «Mathematics, School and Gender» which was developed, tested, evaluated and improved (optimized) in eight German universities within the joint framework of the universities of Bielefeld, Giessen and Hamburg in the project "Gender competence as an innovative element in the training of teachers in mathematics" («Genderkompetenz als Innovations Element der Professionalisierung der LehrerInnenbildung für das Fach Mathematik»). The modular course «Mathematics, School and Gender» was developed for the purpose of introduction both into curricula and for the creation of educational and methodological materials, based on the results of scientific and didactic discussions on

gender-oriented learning and research in the field of mathematics, and the central findings of gender-oriented, constructivist-oriented studies on school and university education. At the core of the modular course, which is supposed to be conducted in the form of a seminar, there is an understanding of gender competence as a professional key qualification which comprises the following dimensions: professional competence (dimension of gender knowledge); didactic-methodical competence (dimension of the organization of the educational process); interactive competence (dimension of the realization of the educational process); personal competence (dimension of self-reflexivity). Taking into account the different conditions for teacher training, the course was developed as a modular system, so it can be conducted as a whole or individual units can be selected and integrated into other learning contexts.

Key words: gender-sensitive teaching of mathematics; gender competence; modular course; professional training of mathematics teachers in Germany.

КЛИМЧУК Ангеліна Миколаївна. ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ ЯК НАУКА ПРО МАЙСТЕРНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ВПРОВАДЖУВАТИ СУЧАСНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

У статті висвітлено необхідність застосування педагогічних технологій сьогодення у процесі вивчення іноземних мов, теоретично обґрунтовано сутність поняття «технологія» у педагогіці та психології в контексті розвитку професійної майстерності педагога, наведено практичні приклади впровадження сучасних креативних та інтерактивних технологій вивчення іноземних мов майбутніми вчителями з метою удосконалення власної педагогічної майстерності та розвитку в учнів навичок іншомовної комунікативної компетентності.

Ключові слова: технологія, педагогічна технологія, майбутні вчителі іноземних мов, методи навчання іноземних мов, іншомовна комунікативна компетентність.

КЛИМЧУК Ангелина Николаевна. ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ТЕХНОЛОГИЯ КАК НАУКА О МАСТЕРСТВЕ будущих учителей ВНЕДРЯТЬ СОВРЕМЕННЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ

В статье освещены необходимость применения современных педагогических технологий в процессе изучения иностранных языков, теоретически обоснована сущность понятия «технология» в педагогике и психологии в контексте развития профессионального мастерства педагога, приведены практические примеры внедрения современных креативных и интерактивных технологий изучения иностранных языков будущими учителями с целью усовершенствования собственной педагогического мастерства и развития у учащихся навыков иноязычной коммуникативной компетентности.

Ключевые слова: технология, педагогическая технология, будущие учителя иностранных языков, методы обучения иностранным языкам, иноязычная коммуникативная компетентность.

KLYMCHUK Angelina Mykolaivna. PEDAGOGICAL TECHNOLOGY AS A STUDY ABOUT THE FUTURE TEACHER'S SKILLFULNESS OF APPLYING CONTEMPORARY METHODS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES

The article deals with the concept of contemporary pedagogical technologies and professional skillfulness of future ESL teachers. The following topic touches upon a creative component of teaching and its importance in the professional activities of ESL teachers. The aim of the article is to substantiate theoretical backgrounds of pedagogical technologies and to demonstrate the use of creative activities for foreign language teaching process. The concept of the contemporary pedagogical technology is regarded as a special skillfulness of a foreign language teacher to be able to adapt various methods and techniques in teaching a foreign language to students of different age. The research is updated as it concerns the current problems of pedagogical science which remain unchanged. In the course of the study the most fundamental issues and aspects of contemporary pedagogical technologies have been analyzed and proved accordingly. Providing the students with different kinds of innovative and creative exercises allows to develop their critical thinking skills and strategies needed to comprehend and respond spontaneously in order to master and speak a foreign language fluently. The number of creative tasks and significant methodological issues were suggested to put into practice of foreign language learning in order to optimize the studying process and to achieve high results. In conclusion the article emphasizes the significant role of pedagogical technologies in professional activities of the teacher and the efficiency of creative tasks and exercises implementation.

Key words: technology, pedagogical technology, ESL teachers, methods of teaching foreign languages, foreign communicative competence.

РУДНІК Юлія Вікторівна. МОДЕЛЬ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: ТЕХНОЛОГІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ

У статті представлено модель підготовки вчителів початкової школи до застосування інноваційних технологій навчання іноземних мов та обґрунтовано її ефективність. Автором визначено структурні компоненти моделі: цільовий, змістовий, концептуальний, процесуальний та оцінювальний, виокремлення яких обумовлено специфікою підготовки вчителів початкової школи до вищезазначеного виду діяльності у вищому

навчальному закладі. Визначено етапи реалізації моделі підготовки вчителів початкової школи до застосування інноваційних технологій навчання іноземних мов. Обґрунтовано рівні готовності вчителів початкової школи до вищезазначеного виду діяльності.

Ключові слова: вчитель початкової школи; інноваційні технології навчання; іноземна мова; модель; професійна підготовка.

РУДНИК Юлія Вікторівна. МОДЕЛЬ ПОДГОТОВКИ УЧИТЕЛЕЙ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ К ПРИМЕНЕНИЮ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ: ТЕХНОЛОГИЗАЦИЯ ПРОЦЕССА

В статье уточнены базовые понятия исследования, такие как: «модель», «моделирование». Представлена разработанная модель подготовки учителей начальной школы к применению инновационных технологий обучения иностранных языков и ее обоснована ее эффективность. Автором определены структурные компоненты модели: целевой, содержательный, концептуальный, процессуальный и оценивающий, формулировка которых обусловлена спецификой подготовки учителей начальной школы к вышеупомянутому виду деятельности в высшем учебном заведении. Определены этапы реализации модели подготовки учителей начальной школы к применению инновационных технологий обучения иностранных языков. Характеризованы уровни готовности учителей начальной школы к вышеупомянутому виду деятельности.

Ключевые слова: инновационные технологии обучения; иностранный язык модель; профессиональная подготовка; учитель начальной школы.

RUDNIK Yuliia Viktorivna. THE MODEL OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS TRAINING TO INNOVATIONAL FOREIGN LANGUAGES LEARNING TECHNOLOGIES USAGE: TECHNOLOGIZATION OF THE PROCESS

The model of primary school teachers' training to foreign languages innovative learning technologies usage is presented and its efficiency is proved. The main notions «model» and «modeling» are defined in the article. Author's primary school teachers' training to foreign languages innovative learning technologies usage model consist of a target, content, conceptual, procedural and evaluating components, the formulating of which is caused by the specifics of primary school teachers' training to the above-mentioned activity in higher educational establishment. The aim, which constitutes the predicted result of the whole modeling process and belongs to the target component, is defined as primary school teachers' training to foreign languages learning technologies usage. It is extended due to the tasks, such as: innovational thinking, flexibility and creativeness formation, the skill of generating unconventional ideas; mastering the system of pedagogical and psychological, linguistic and informative knowledge based on interdisciplinary connections; mastering the system of notions and concepts about foreign languages innovative learning technologies and their usage in educational process; the development of skills of organizing foreign language lessons with the use of innovative learning technologies. Stages of the model of primary school teachers' training to foreign languages innovative learning technologies usage are determined. Theoretical principals of humanism, essentialism, behaviourism, pragmatism, cognitive constructivism and postmodernism are analyzed. The levels of primary school teachers' readiness to the foreign languages innovative learning technologies usage are characterized. The technologization of primary school teachers' training to foreign languages innovative learning technologies usage is possible due to defined aim and stages of above-mentioned process, the tasks, content and conceptual base of it. The right choice of forms, methods, technologies and learning tools as well as the characterized organizational and pedagogical conditions of primary school teachers' training to foreign languages innovative learning technologies model realization are proved in the article.

Key words: foreign language; innovational learning technologies; model; primary school teacher; professional training.

БУРЧАК Ігор Святославович. СПЕЦИФІКА ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКІВ ДИТЯЧИХ КОЛЕКТИВІВ СПОРТИВНО-БАЛЬНОГО ТАНЦЮ

У статті розглянуто поняття дитячий хореографічний колектив та дитячий колектив спортивно-бального танцю. Значна увага приділена розкритті змісту діяльності керівника дитячого колективу спортивно-бального танцю. Обґрунтовано специфічні особливості діяльності керівника колективу спортивно-бального танцю з його невластивими іншим напрямкам хореографії властивостями.

Ключові слова: колектив, дитячий хореографічний колектив, спортивно-бальний танець, керівник, специфіка.

БУРЧАК Игорь Святославич. СПЕЦИФИКА ДЕЯТЕЛЬНОСТИ РУКОВОДИТЕЛЕЙ ДЕТСКИХ КОЛЛЕКТИВОВ СПОРТИВНО-БАЛЬНОГО ТАНЦА

В статье рассмотрено понятия детский хореографический коллектив и детский коллектив спортивно-бального танца. Значительное внимание уделено раскрытию содержания деятельности руководителя детского коллектива спортивно-бального танца. Обоснованно специфические особенности деятельности руководителя коллектива спортивно-бального танца с его нехарактерными другим направлениям хореографии свойствами.

Ключевые слова: коллектив, детский хореографический коллектив, спортивно-бальный танец, руководитель, специфика.

BURCHAK Ihor Sviatoslavovych. SPECIFICITY OF LEADERS' ACTIVITY OF THE CHILDREN'S TEAM OF SPORTS BALLROOM DANCE

The article deals with the concept of children's choreographic team and children's team of sports ballroom dance. Considerable attention is paid to disclosing the content of head's activities of the children's team of sports ballroom dance. The specific features of the head's activity of the sports-ballroom dance team with its unusual properties to other directions of choreography are substantiated.

The art of ballroom dance has one of the leading positions in the artistic creation of Ukraine, and it is represented by a large number of clubs, amateur groups and sports ballroom dance ensembles in each city of the country. Rating and classification competitions are organized weekly in sports ballroom dance, a lot of choreographic festivals are held in this direction, and the level of performing skills of dancers increases. All this things prompts the preparation of competitive specialists in the field of sports ballroom dancing, that will be able to think creatively and make the right decisions in various pedagogical situations, and, of course, have the formed skills of the team leader.

The children's team of sports ballroom dance is a pedagogically managed integral system that exists in the free time of children, the educational process of which is aimed at involving them in the active performance and creative activities of sports ballroom dance.

One of the priority areas for the professional training of future choreographers in the team of sports ballroom dance is the formation of their knowledge about the specifics of management activities. Today, the specificity of the head of the choreographic team of sports ballroom dance is characterized by multidimensionality and is determined by a number of functions that it should perform in its work: organizational and managerial; choreographic; tutorial; educational-educational; concert-executive; developing.

Thus, the heads of the choreographic team of sports ballroom dance should be highly skilled specialists in the field of choreographic art, have choreographic, in particular, sports ballroom dance, general cultural, psychological and pedagogical, art studies and managerial knowledge, ready for innovation, respond quickly to changes in creative activity.

Key words: team, children's choreographic team, sports ballroom dance, leader, specificity.

ДРОЗД Вікторія Миколаївна. ВИДЕО УРОК ТА ПРОГРАМИ ДЛЯ ЙОГО СТВОРЕННЯ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ КРАВЦІВ У ПРОФЕСІЙНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

У статті розглядаються найвідоміші програми для створення відео уроків. Наданий короткий опис програм для запису та монтажу відео уроків. Сформульовані методичні рекомендації щодо запису і монтажу відео уроку.

Ключові слова: відео урок, електронний навчальний посібник, комп'ютерна мережа, мережа Інтернет, мультимедійні засоби навчання.

ДРОЗД Виктория Николаевна. ВИДЕО УРОК И ПРОГРАММЫ ДЛЯ ЕГО СОЗДАНИЯ ПРИ ПОДГОТОВКЕ БУДУЩИХ ПОРТНЫХ В ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ

В статье рассматриваются самые известные программы для создания видео уроков. Предоставленный краткое описание программ для записи и монтажа видео уроков. Сформулированы методические рекомендации по записи и монтажу видео урока.

Ключевые слова: видео урок, электронное учебное пособие, компьютерная сеть, сеть Интернет, мультимедийные средства обучения.

DROSD Viktoriia Mikolaivna. VIDEO THE LESSON AND PROGRAMS FOR HIS CREATION WHEN TRAINING FUTURE TAILORS IN PROFESSIONAL EDUCATIONAL INSTITUTIONS

Based on the material studied it can be concluded that the video lesson has the advantages over the ordinary lecture. Using video lessons to demonstrate those processes, which cannot be explained to the students of vocational educational institutions in the lesson. In addition, the video lesson provides more opportunities for independent laboratory and practical work of the student, allows you to view and listen to video tutorial to replicate the most complex aspects of the topic. Important values video lessons is that the teacher can quickly add and change the text or illustrated material when the need arises, which is very important. The advantages of the video tutorial include the following features: ability to embed such lessons in the Internet; a large number of software tools for viewing; develop video lessons for Russian language. use of video tutorials in distance education; low system requirements (the Windows).

Thus, we can conclude that the video lessons are quite promising direction in education and the value will gradually grow.

Keywords: video tutorial, e-tutorial, computer network, Internet, and multimedia learning tools.

КОНЯШИНА Ірина Борисівна. ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНОСПРОМОЖНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФАРМАЦЕВТІВ

У статті розкриваються питання, пов'язані з формуванням професійної комунікативної

компетентності, яка забезпечує ефективність підготовки та конкурентоспроможність молодого фахівця; визначено складники професійної компетентності та чинники, що впливають на формування професійної компетентності майбутніх фахівців фармацевтів; фактори, які впливають на процес формування професійних компетенцій майбутніх фармацевтів.

Ключові слова: компетентність, професійна компетентність, фахівець, фармацевт.

КОНЯШИНА Ирина Борисовна. ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ КОМПЕТЕНТНОСТЬ КАК ФАКТОР ФОРМИРОВАНИЯ КОНКУРЕНТНОСТИ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ ФАРМАЦЕВТОВ

В статье раскрываются вопросы, связанные с формированием профессиональной коммуникативной компетентности, которая обеспечивает эффективность подготовки и конкурентоспособность молодого специалиста; определены составляющие профессиональной компетентности и факторы, влияющие на формирование профессиональной компетентности будущих специалистов фармацевтов; факторы, влияющие на процесс формирования профессиональных компетенций будущих

Ключевые слова: компетентность, профессиональная компетентность, специалист, фармацевт.

KONYASHYNA Irina Borisovna. PROFESSIONAL COMPETENCE AS A FACTOR OF FORMING COMPETITIVENESS OF FUTURE FACTORS OF PHARMACEUTS

The article reveals the issues connected with the formation of professional communicative competence, which ensures the efficiency of training and competitiveness of a young specialist; the factors of professional competence are determined and factors influencing the formation of professional competence of future specialists of pharmacists; factors that influence the process of forming future professional competencies.

The practical component includes the acquisition of the professional skills necessary and sufficient for the successful implementation of professional activities, as defined in the branch standard of training a pharmacist: subject-practical, subject-intellectual, symbolic-practical, sign-mental; principles of their use in the professional activities of a pharmacist.

Assessing his personality only through the prism of professionally important qualities makes it impossible to explain the fact that the profession is one of the main aspects of personal formation. In our opinion, the reason lies in the value-semantic sphere of a professional, in the possibility and necessity of singing their activities with their own life's aspirations.

Practice shows that many pharmacists are turning to a pharmacist for the purpose of obtaining the necessary advice regarding the selection and use of medicinal products, medical products, etc. A professional association, the Federation International Pharmaceutique and the World Health Organization, was the initiator of the revision of the functions and requirements for the pharmacist. According to the results of their research, the most general professional competencies of pharmacists include: - knowledge, skills and skills from the professional field; – communicative skills and abilities, ability to conduct conversations, communicate with visitors of pharmacy establishments. The best estimate of the level of professional training, respectively, and the level of professional competence is the factor of employment of graduates.

As you know, at this stage of life they are acutely experiencing a problem like their own competitiveness. This concept can be confidently attributed to the most important factors of professional competence. At the same time, we have the right to call competitiveness the result of gaining professional competence.

Key words: competence, professional competence, specialist, pharmacist.

КРАСНОЖОН Валентина Олександрівна. АКТУАЛЬНІ МЕТОДИ І ЗАСОБИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ДИСПЕТЧЕРІВ ОБСЛУГОВУВАННЯ ПОВІТРЯНОГО РУХУ У США

У статті розглянуто основні актуальні методи і засоби підготовки майбутніх американських авіаційних диспетчерів. Проаналізовано передовий досвід американської освітньої системи з точки зору підготовки майбутніх диспетчерів обслуговування повітряного руху. Підкреслено необхідність застосування виявлених методів і засобів навчання при підготовці авіаційних диспетчерів в Україні.

Ключові слова: підготовка майбутніх диспетчерів обслуговування повітряного руху, методи підготовки, засоби підготовки, авіаційні фахівці.

КРАСНОЖОН Валентина Александровна. АКТУАЛЬНЫЕ МЕТОДЫ И СРЕДСТВА ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ ДИСПЕТЧЕРОВ ОБЛУЖИВАНИЯ ВОЗДУШНОГО ДВИЖЕНИЯ В США

В статье рассмотрены основные актуальные методы и средства подготовки будущих американских авиационных диспетчеров. Проанализирован передовой опыт американской образовательной системы с точки зрения подготовки будущих диспетчеров обслуживания воздушного движения. Подчеркнуто необходимость применения выявленных методов и средств обучения при подготовке авиационных диспетчеров в Украине.

Ключевые слова: подготовка будущих диспетчеров обслуживания воздушного движения, методы подготовки, средства подготовки, авиационные специалисты.

KRASNOZHON Valentina Oleksandrivna. RELEVANT METHODS AND MEANS OF FUTURE AIR TRAFFIC CONTROLLERS TRAINING IN THE USA

The author represented actual methods and means of future aviation specialists training in the USA. It was

highlighted main types of lectures such as «Illustrated Lecture», «Briefing», «Formal Lecture» and «Teaching Lecture». It was underlined that effective training of the future aviation specialists combines different methods, means of form of preparation. Moreover it is worth to mention that there are classical forms of education in the aviation education, such as lectures, individual training, training in the small groups, labs. But also the investigation concentrated on studying relevant methods of air traffic controllers training namely «Guided Discussion Method», «Problem-Based Study», «Scenario-Based Training Method», «Collaborative Problem-Solving Method» and «Case Study Method». There were also analyzed hybrid courses which include mix of lectures and individual training. In the context of this paper it was mentioned about «Academic Advanced Center» which involves «Tutoring» and «Supplemental Instruction». While investigating methods and means of future air specialists training there were found such important elements of the research as «Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment» and «Massive Open Online Courses» which are basic components of the «Electronic Learning». Furthermore Embry Riddle Aeronautical University has already successfully involved «Electronic Learning» in the process of future air traffic controller training. It was highlighted that Aeronautical University cooperates with «Pinnacle Solution» while training future air traffic controllers and moreover they incorporated «Gamification» in the educational process of the University as a key field of «Electronic Learning». Embry Riddle Aeronautical University, as a flagman of aviation education in USA, provides modern means of education while creating different scientific laboratories such as «Virtual Aerial Robotics Lab» and «Virtual Crash Lab» where students and teachers have an opportunity make their own projects and construct and rebuild «Unmanned Aerial Vehicles». It was considered that Aeronautical University trains first class aviation specialist while using cutting edge methods, technologies and means.

Keywords: future air traffic controllers training, methods of training, means of training, aviation specialists, «Problem-Based Study», «Guided Discussion Method».

КРИВОХИЖА Ірина Валентинівна. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ-МУЗИКАНТІВ У СУЧАСНІЙ ПОЛЬЩІ

У статті розглядається професійна підготовка майбутніх педагогів-музикантів у сучасній Польщі. Підготовка педагогів-музикантів до здійснення музичної освіти визначають адекватний зміст освіти, який включає такі компоненти: формування професійних музичних здібностей; вивчення музично-теоретичних, психолого-педагогічних і методичних дисциплін; освоєння основ і операцій виконавської діяльності; вивчення практичних фахових дисциплін.

Ключові слова: педагог-музикант, Польща, професійна підготовка, дисципліни, освіта, виконавська діяльність.

КРИВОХИЖА Ірина Валентиновна. ПОДГОТОВКА БУДУЩИХ ПЕДАГОГОВ-МУЗЫКАНТОВ В СОВРЕМЕННОЙ ПОЛЬШЕ

В статье рассматривается профессиональная подготовка будущих педагогов-музыкантов в современной Польше. Подготовка педагогов-музыкантов к осуществлению музыкального образования определяют адекватный смысл образования, который включает следующие компоненты: формирование профессиональных музыкальных способностей; изучение музыкально-теоретических, психолого-педагогических и методических дисциплин; освоение основ и операций исполнительской деятельности; изучение практических профессиональных дисциплин.

Ключевые слова: педагог-музыкант, Польша, профессиональная подготовка, дисциплины, образование, исполнительская деятельность.

KRYVOHYZHA Irina Valentynivna. TRAINING FUTURE PEDAGOGUE-MUSICIAN IN MODERN POLAND

In the article lights up the training of future teachers-musicians in contemporary Poland. Training of teachers-musicians to the implementation of music education adequately define the content of education, which following components: formation of professional musical abilities; study musical theory, psychological, pedagogical and methodological disciplines; development framework and operations of performing activities; practical study of professional disciplines.

An important form of training of the future teacher-musician in Poland to the performance of an active performing a practice that is carried out directly in the learning process of the future teacher-musician and has such traditional forms as test-examination and concert. Intensification of performance practice promotes the use of various forms of performing activities, educational-themed concerts, recitals, competitions for the best performance of works of a particular author, one style of music genre.

The musician- educator should have: knowledge of the history, theory, practice music and instrumental music performance and pedagogy; high performance culture; knowledge of the history of art and musical culture.

An important method of training future professionals of music in Poland stands activation method of performing practice, the essence of which is the methodological support active performance activity.

Keywords: teacher, musician, Poland, professional training.

МОРГАЙ

Лілія

Анатоліївна.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

НИКИФОР ЯКОВИЧ ГРИГОРІЙВА В ЕМІГРАЦІЇ (1920–1953 рр.)

У статті розкрито організаційно-педагогічну діяльність в еміграції Н. Я. Григорійва – видатного педагога, історика і громадського діяча України. На початку століття працював учителем історії, розробляв нові підходи до вивчення вітчизняної історії в початковій школі. В роки визвольних змагань українського народу – член Центральної Ради, міністр освіти в уряді Української Народної Республіки. З 1921 р. педагог перебуває у еміграції в Празі, саме там Н. Григорійв стає одним із діячів Українського Громадського Комітету. В грудні 1929 р. Н. Григорійву було присуджено ступінь доктора соціології. З 1938 р. просвітник перебуває у Сполучених Штатах Америки, через деякий час він займає посаду керівника українського відділу «Голосу Америки».

Проаналізовано умови створення одного з провідних часописів у Празі «Нова Україна», висвітлено діяльність Українського Громадського Комітету, проаналізовано діяльність Української Господарської Академії у Подєбрадах. Особливу увагу приділено Українському Високому Педагогічному Інституті ім. М. Драгоманова в Празі.

Ключові слова: Н. Я. Григорійв, українська еміграція, часопис «Нова Україна», Український Громадський Комітет, Українська Господарська Академія, Український Високий Педагогічний Інститут ім. М. Драгоманова.

МОРГАЙ Лилия Анатольевна. ОРГАНИЗАЦИОННО-ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ НИКИФОР ЯКОВЛЕВИЧА ГРИГОРЬЕВА В ЭМИГРАЦИИ (1920–1953).

В статье раскрыто организационно-педагогическую деятельность в эмиграции Н. Я. Григорьева – выдающегося педагога, историка и общественного деятеля Украины. В начале века работал учителем истории, разрабатывал новые подходы к изучению отечественной истории в начальной школе. В годы освободительной борьбы украинского народа – член Центрального Совета, министр образования в правительстве Украинской Народной Республики. С 1921 г. Педагог находится в эмиграции в Праге, именно там Н. Григорьев становится одним из деятелей Украинской Общественного Комитета. В декабре 1929 Н. Григорьеву была присуждена степень доктора социологии. С 1938 г. Просветитель находится в Соединенных Штатах Америки, через некоторое время он занимает должность руководителя украинского отдела «Голоса Америки».

Проанализированы условия создания одного из ведущих журналов в Праге «Новая Украина», отражена деятельность Украинского Общественного Комитета, проанализирована деятельность Украинского Хозяйственной Академии в Подєбрадах. Особое внимание уделено Украинский Высоком Педагогическом Институте им. Драгоманова в Праге.

Ключевые слова: Н. Я. Григорьев, украинская эмиграция, журнал «Новая Украина», Украинская Общественный Комитет, Украинская Хозяйственная Академия, Украинский Высокий Педагогический Институт им. М. Драгоманова.

MORGAI Liliia Anatoliivna. ORGANIZATIONAL AND PEDAGOGICAL ACTIVITY NIKIFORA YAKOVYCH GRIGORIYVA IN EMIGRATION (1920–1953 gg.)

In the article the organizational and pedagogical activity in emigration N. Ya. Grigoryev - the outstanding teacher, historian and public figure of Ukraine is disclosed. At the beginning of the century, he worked as a history teacher and developed new approaches to studying native history at elementary school. During the liberation struggles of the Ukrainian people, he was a member of the Central Council, the Minister of Education in the Government of the Ukrainian People's Republic. Since 1921 the teacher is in exile in Prague, where N. Grigoriev became one of the leaders of the Ukrainian Public Committee. In December 1929, N. Grigoryev was awarded the degree of Doctor of Sociology. Since 1938, the educator is in the United States of America, after some time he holds the position of head of the Ukrainian department of Voice of America.

The conditions of creation of one of the leading periodicals in Prague «New Ukraine» are analyzed, activity of the Ukrainian Public Committee is elucidated, activity of the Ukrainian Economic Academy in Podedbrady is analyzed. Particular attention is paid to the Ukrainian High Pedagogical Institute. M. Drahomanov in Prague.

Key words: N. Ya. Grigoryev, Ukrainian emigration, magazine «New Ukraine», Ukrainian Civic Committee, Ukrainian Business Academy, Ukrainian High Pedagogical Institute. Drahomanov M.

ТВЕРДОХЛІБ Сергій Сергійович. ЦІННІСНО-МОТИВАЦІЙНИЙ КОМПОНЕНТ У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ІНТЕРПРЕТАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ХОРЕОГРАФІЇ

У статті здійснено спробу визначення сутності ціннісно-мотиваційного компонента інтерпретаційної компетентності та його інтегральних структурних показників, узагальнено сутність зазначених педагогічних категорій у наукових дослідженнях вітчизняних та зарубіжних науковців.

Ключові слова: інтерпретаційна компетентність майбутніх учителів хореографії, ціннісно-мотиваційний компонент, мотиваційно спрямований критерій, ціннісно-орієнтаційний критерій.

ТВЕРДОХЛІБ Сергей Сергеевич. ЦЕННОСТНО-МОТИВАЦИОННЫЙ КОМПОНЕНТ В КОНТЕКСТЕ ФОРМИРОВАНИЯ ИНТЕРПРЕТАЦИОННОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ХОРЕОГРАФИИ

В статье предпринята попытка определения сущности ценностно-мотивационного компонента интерпретационной компетентности и его интегральных структурных показателей, определено значение педагогических категорий в научных исследованиях отечественных и зарубежных ученых.

Ключевые слова: интерпретационная компетентность будущих учителей хореографии, ценностно-мотивационный компонент, мотивационно направленный критерий, ценностно-ориентационный критерий.

TVERDOHLEB Sergey Sergeevich. VALUE-MOTIVATION COMPONENT IN THE CONTEXT OF FORMING INTERPRETATION COMPETENCE OF FUTURE TEACHERS OF CHOREOGRAPHY

An important component of interpretative competence is the value-motivational component. Let's single out two of its main criteria: motivationally oriented and value-oriented, which, for its part, contain own indicators.

The motivationally directed criterion determines the essence of the driving force that stimulates the dynamic momentum of the vector of theoretical modeling of the content and structural components of the interpretation competence of future teachers of choreography. It is worth paying attention to the qualitative correlation of the purpose of training and replacement of the training of future teachers-choreographers, in the process of which the coefficient of creative potential of student youth increases.

On the basis of this, it is necessary to highlight the value-orientation criterion of the value-motivational component, which contains the following indicators: artistic and aesthetic values; professional ethics; professional attitude.

It should be noted that the source of spiritual enrichment and aesthetic improvement of the artist relates above all to his artistic and aesthetic values. By interacting with works of art, the recipient acquires a certain experience that positively influences its development.

In the process of forming a value-orientation criterion, one should pay attention to professional ethics. The teacher of choreography must be educated, elegantly sophisticated, attentive and purposeful. During the classroom, he becomes an example for his students, the power of his own words illuminates their hearts, stimulates the motivational sphere, prompts awareness of the beautiful in compositional construction of the plot line of dance.

Since in the very being of a man the aesthetic principle is determined, the attraction to beauty is a natural phenomenon, affects the aesthetic attitude to the environment, and is also an important indicator of the value-orientation component of interpretive competence.

Key words: interpretation competence of future teachers of choreography, value-motivational component, motivationally directed criterion, value-orientation criterion

ХАЧАТРЯН Єва Левонівна. РЕЗУЛЬТАТИ ПІЛОТНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ ЩОДО ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ ДИСКУРСИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ЕКОНОМІКИ

У статті проаналізовано результати пілотного експерименту, що було присвячено виявленню проблем, з якими стикаються студенти та викладачі гуманітарних дисциплін під час підготовки до професійної діяльності в умовах глобальної економіки. Результати проведеного дослідження є цінним орієнтиром для проектування педагогічної системи та педагогічної технології формування міжкультурної дискурсивної компетентності майбутніх фахівців з економіки.

Ключові слова: пілотний експеримент, респонденти, міжкультурна комунікація, міжкультурна компетентність, міжкультурна дискурсивна компетентність, майбутні фахівці економіки.

ХАЧАТРЯН Єва Левонівна. РЕЗУЛЬТАТИ ПІЛОТНОГО ЕКСПЕРИМЕНТА ПО ФОРМУВАННЮ МЕЖКУЛЬТУРНОЇ ДИСКУРСИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ БУДУЩИХ СПЕЦІАЛІСТІВ ЕКОНОМІКИ

В статті проаналізовані результати пілотного експерименту, присвяченого виявленню проблем, з котрими стикаються студенти і преподаватели гуманітарних дисциплін при підготовці к професійної діяльності в умовах глобальної економіки. Результати проведеного дослідження являються цінним орієнтиром для проектування педагогічної системи і педагогічної технології формування міжкультурної дискурсивної компетентності у майбутніх спеціалістів економіки.

Ключевые слова: пілотний експеримент, респонденти, міжкультурна комунікація, міжкультурна компетентність, міжкультурна дискурсивна компетентність, майбутні спеціалісти економіки.

KNACHATRIAN Yeva Levonivna. RESULTS OF PILOT EXPERIMENT IN FORMING CROSS-CULTURAL DISCOURSE COMPETENCE OF FUTURE SPECIALISTS IN ECONOMICS

A pilot experiment has been conducted to reveal pedagogical problems as for forming cross-cultural discourse competence. 122 students of economic faculties and 62 university teachers of the humanities at the mentioned faculties took part in the research. According to the results, the majority of teachers assume that future specialists in economics need special training for forming cross-cultural discourse competence. They estimate this quality of their students as mostly at the medium level. An operative character of speech activity has been considered by them as the most important. Knowledge is ranked highest among the components of cross-cultural discourse competence. To the teachers' mind, training for cross-cultural discourse competence can be improved through introducing a special course or subject and overcoming the lack of didactic materials. Besides, subject-to-subject relations between teachers and students will favour formation of cross-cultural discourse competence. Practically all the students agree that

mastering foreign languages allows realising efficient professional communication. At the same time the majority of them have admitted that they are not ready to interact with representatives of other cultures so far. Practically half of the respondents are unfamiliar with peculiarities of various business cultures and need special training for forming cross-cultural discourse competence. The results of the conducted research are valuable orientations for projecting a pedagogical system and a pedagogical technology of forming future economists' cross-cultural discourse competence.

Key words: pilot experiment, respondents, cross-cultural communication, cross-cultural competence, cross-cultural discourse competence, future specialists in economics.

ШЕРЕМЕТ Павло Миколайович. МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ ВЧИТЕЛЯ ІСТОРІЇ У ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ОСВІТІ

У статті теоретично обґрунтовано структуру й основні компоненти моделі розвитку професійного іміджу вчителя історії; з'ясовано сутність понять «модель», «моделювання». Запропоновано авторські дефініції поняття «принципи»; у статті наголошено на тому, що усі структурні елементи моделі перебувають у взаємозв'язку. Структурними елементами моделі розвитку професійного іміджу вчителя історії є такі: мета, завдання, зміст, принципи, компоненти, критерії, показники, рівні професійного іміджу, педагогічні умови, методи та форми, результат сформованості професійного іміджу вчителя історії.

Ключові слова: модель, структура, компонент, професійний імідж, вчитель історії, післядипломна освіта.

ШЕРЕМЕТ Павел Николаевич. МОДЕЛЬ РАЗВИТИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ИМИДЖА УЧИТЕЛЯ ИСТОРИИ В ПОСЛЕДИПЛОМНОМ ОБРАЗОВАНИИ

В статье теоретически обоснована структура и основные компоненты модели развития профессионального имиджа учителя истории; раскрыта суть понятий «модель», «моделирования». Предложены авторские дефиниции понятия «принципы подготовки»; в статье отмечено то, что все структурные элементы модели находятся во взаимосвязи. Структурными элементами модели развития профессионального имиджа учителя истории являются такие: цель, задание, содержание, принципы, компоненты, критерии, показатели, уровни профессионального имиджа, педагогические условия, методы и формы, результат сформированности профессионального имиджа учителя истории.

Ключевые слова: модель, структура, компонент, профессиональный имидж, учитель истории, последипломное образование.

SHEREMET Pavlo Myckolayovych. MODEL OF DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL IMAGE OF HISTORY TEACHERS IN POSTGRADUATE EDUCATION

In the article it was presented theoretical analysis of professional and personal qualities of teacher of history professional image. It is focused that a professional image comes forward as an index of culture of pedagogical activity, that provides professional authentication and self-development of personality of history teacher. The aim of the article is in determination and theoretical ground of components of model that are the basic elements of professional image of a history teacher. They are: aim, tasks, pedagogical terms, components, forms and methods, result of the model. It was proved that basic components that influence on forming of professional image of history teacher are the following: social-and-behavioral, emotional-and-volitional, personal and professional-and-pedagogical. It was considered pedagogical terms that are necessary for forming of professional image of history teachers in postgraduate education; it was analyzed the latest research in the field of image study concerning forming of professional image. Under the pedagogical terms the author understands selection, developing and application of contents, methods, means and forms of studying for creation of professional environment, with the aim of forming of positive professional image of history teachers. The analysis of the scientific literature on the feasibility of implementation of pedagogical terms in the educational process of post-graduate education is realized. The pedagogical terms of formation of a professional image of history teachers in the process of training, contributing to its effectiveness, are identified: increase of level of general and professional culture of history teachers by creation of active professional environment; forming of motivation of history teachers to self-education, self-development, self-perfection; implementation of measures for forming of positive I-image of history teachers with the aim of creating of effective professional image in school methodical work; mastering of skills of creating a self-image; introduction of the structural-and-functional model, which provides the stage-by-stage forming of professional image of history teachers, that predetermines application of the most effective methods, forms, facilities of studying in the system of school methodical work. The characteristics, which describe the significance of each of the selected pedagogical terms of formation of the professional image of the history teacher are described. It was focused on the necessity of making changes in postgraduate education with the aim of realization of the defined pedagogical terms.

Key words: model, structure, component, professional image, history teacher, postgraduate education.